

ZAGADNIENIA INWESTYCYJNE

w świetle

prasy i literatury ekonomicznej zagranicą

NR. 10. Rok VII

Treść numeru:

"UMOWY o WYKONAWSTWO
i specjalne warunki,
związane z nimi.
Znaczenie umów w budow-
nictwie inwestycyjnym"

Tłumaczył zespół.

d.c. przekładu podamy
w numerach następnych.

Z r ó d ł o:

P.D. MICHAJŁOW

Tytuł oryginału:
"Dogowory i rasczoty
w kapitalnom stroi-
tielstwie"

Gosstroizdat- 1951
R o z d z i a ł I.

R O Z D Z I A Ł I.

UMOWY O WYKONAWSTWO I SPECJALNE WARUNKI, ZWIĄZANE Z NIMI. ZNACZENIE UMOW W BUDOWNICTWIE INWESTYCYJNYM.

"Życie gospodarcze ZSRR reguluje i kieruje nim państwowy narodowy plan gospodarczy, mający za zadanie powiększanie społecznego dobra, stałe podnoszenie materialnego i kulturalnego poziomu mas pracujących, utrwalenie niepodległości ZSRR i wzmocnienie jego zdolności obronnej".^{x/}

Plany państwowe ZSRR, opracowywane i pomyślnie realizowane pod światłym kierownictwem wielkiej partii Lenina-Stalina, są podstawą ekonomicznego rozwoju społeczeństwa socjalistycznego. Organizują one i kierują pracą milionów ludzi w skali ogólnokrajowej, w dziedzinie rozwiązywania gospodarczo-politycznych zadań, stawianych przez partię i Państwo.

"Nasze plany nie są planami-przewidywaniami, ani planami-domyskami, a są planami-dyrektywami, które obowiązują organa kierownicze i określają kierunek rozwoju gospodarczego w przyszłości w skali ogólnokrajowej". Tak scharakteryzował towarzyszy Stalina na XV Zjeździe W.F.P./b/ nasze plany gospodarcze.^{xx/}

Narodowy plan gospodarczy nie może być wykonany automatycznie, samoczynnie. Aby był wykonany praktycznie, nieodzowne jest wprowadzenie i wznacnianie rozrachunku gospodarczego, t.j. takiej metody kierowania socjalistycznymi przedsiębiorstwami, przy której materialno-finansowa sytuacja każdego przedsiębiorstwa i organizacji zależna jest bezpośrednio od wypełnienia ustalonych planów finansowych, produkcyjnych i budowlanych.

"Trusty i przedsiębiorstwa oparte są właśnie dlatego na rozrachunku gospodarczym - pisał towarzyszy Lenin - aby same i całkowicie odpowiadały za bezdeficytowość swoich zakładów".^{xxx/}

Rozrachunek gospodarczy jest potężną dźwignią wzrostu akumulacji, przyczyniającą się do przyspieszenia tempa budownictwa socjalistycznego.

x/ Konstytucja ZSRR.

xx/ J.W. Stalin - Dzieła, tom X.

xxx/ W.I. Lenin - Dzieła, tom XXIX.

W historycznej mowie, wygłoszonej na naradzie pracowników gospodarczych w dniu 23 czerwca 1931 r., towarzysz Stalin, formułując sześć warunków dalszego rozwoju przemysłu, mówił: "wprowadzić i wzmocnić rozrachunek gospodarczy, podnieść wewnętržno-przemysłową akumulację - to jest zadanie".

Pożny rozrachunek gospodarczy urzeczywistnia się drogą stosowania szeregu środków, a w szczególności drogą zawierania umów, ustalających wzajemny stosunek stron przy dostawie towarów, wykonywaniu robót i świadczeniu usług.

Umowy winny być zawierane w ramach planowych zleceń, ponieważ plan - podstawa rozrachunku gospodarczego i cel umów - polega na gwarantowaniu wykonania zatwierdzonych przez Rząd planów gospodarczych.

W socjalistycznej gospodarce umowa osiąga nie tylko moc wzajemnego zobowiązania stron, ale i zobowiązania w stosunku do państwa odnośnie wykonania narodowego planu gospodarczego, ponieważ:

"..... plan, umowa i rozrachunek gospodarczy - to elementy jednej bolszewickiej polityki gospodarczej, prowadzenie której wymaga, oczywiście, bolszewickiego ustosunkowania" i "system stosunków, opartych na umowach, jest lepszym sposobem łączenia planu gospodarczego i zasad rozrachunku gospodarczego".

Za pośrednictwem umów kontrolowane jest i sprawdzane za pomocą rubla wykonanie budowli i organizowanie budownictwa, przy czym umowa jest podstawą prawną określania materialnej odpowiedzialności stron.

W budownictwie inwestycyjnym, prowadzonym metodą zleceń, umowy są jednym z podstawowych dokumentów, niezbędnych do finansowania budownictwa. Banki inwestycyjne finansują rozrachunki strony tylko przy istnieniu umów, zawartych między stronami w oparciu o "Przepisy o umowach, dotyczących wykonawstwa budownictwa", zatwierdzone uchwałą RKL ZSRR z dnia 25 lutego 1938 r. Nr 235.

Specjalne znaczenie mają umowy w warunkach walki narodu o przedterminowe wykonanie narodowych planów gospodarczych, o rozwój gospodarki narodowej, o spotęgowanie dyscypliny w plano-

waniu, o dalsze wzmocnienie rozrachunku gospodarczego, o obniżenie kosztów budownictwa i przyspieszenie rotacji środków obrotowych.

Podstawowe zasady zawierania umów o wykonawstwo.

=====

Umowy o wykonawstwo mogą dotyczyć tylko budów, mających zatwierdzoną dokumentację projektowo-kosztorysową w ustalonym rozmiarze, włączoną do rejestru tytułów /spisu tytułów/ i objętą planem robót, zatwierdzonym dla danej jednostki wykonawczej. W celu zlikwidowania budownictwa, nie mającego projektów i kosztorysów, zabroniono, począwszy od 1951 roku, przedstawianie do zatwierdzania przez Radę Ministrów ZSRR planów robót inwestycyjnych, nie posiadających, według ustalonego trybu, zaprojektowanych założeń projektowych i kalkulacji kosztorysowej. Zabroniono również wykonywania i finansowania budownictwa w razie braku odpowiedniej dokumentacji projektowo-kosztorysowej, za wyjątkiem budowli, odnośnie których istnieją specjalne orzeczenia Rządu, dotyczące trybu ich finansowania.

Formę dokumentacji projektowo-kosztorysowej i tryb zatwierdzania określa jej charakter i wartość kosztorysowa budowy.

Zależnie od kosztu budów, obliczonego z uwzględnieniem wszystkich nakładów, przewidzianych kosztorysem do projektu technicznego, budowy należą do ponadlimitowych i podlimitowych.

Budowle, podlegające władzom związkowym, republikańskim i miejscowym /lokalnym/, wartość kosztorysowa których nie jest niższa od ustalonych limitów, należą do ponadlimitowych. Tak na przykład do rzędu ponadlimitowych budów włączane są budowle przedsiębiorstw hutniczych o wartości kosztorysowej, nie mniejszej od 10,0 mil.rubli; przedsiębiorstw koksochemicznych - o wartości kosztorysowej, nie mniejszej od 6,0 mil.rubli; przedsiębiorstw kopalnictwa rud - 4,0 mil.rubli; przedsiębiorstw hutniczych metali kolorowych - 8,0 mil.rubli; przedsiębiorstw przemysłu materiałów ogniotrwałych - 4,0 mil.rubli; przedsiębiorstw rud mineralnych - 4,0 mil.rubli; cegielni - 3,0 mil.rubli; fabryk konstrukcji metalowych - 5,0 mil.rubli; zakładów remontowo-mechanicznych - 3,0 mil.rubli; przedsiębiorstw obróbki drzewa - 3,0 mil.rubli; budynków administracyjnych dla

instytucji - 2,0 mil. rubli; mieszkalne, kulturalno-bytowe i komunalne - 3,5 mil. rubli.

Tytuły ponadlimitowych budowli włącza się do wykazu /spisu tytułów/ budów, zatwierdzonych przez Radę Ministrów ZSRR imiennie ze wskazaniem miejsca budowy, projektowanej zdolności produkcyjnej, terminu rozpoczęcia i ukończenia budowy, wartości kosztorysowej, rozmiaru inwestycji i robót budowlano-montażowych na rok zaplanowany, wielkości i terminów uruchomienia produkcji i funduszy zakładowych.

Rada Ministrów ZSRR zatwierdza również tytuły:

- a/ odbudowywanych i nowobudujących się zakładów przemysłowych, których budowa, zgodnie z postanowieniem Rządu, prowadzona jest według projektów i kosztorysów dla poszczególnych obiektów, jeżeli koszt tych zakładów przemysłowych, po włączeniu wszystkich wydatków, przewidzianych kalkulacją kosztorysową, sięga limitów, przewidzianych dla ponadlimitowych budów;
- b/ poszczególnych obiektów /urządzenia, gmachy i t.d./ czynnych przedsiębiorstw, na których nie prowadzi się przebudowy całego zakładu i gdzie zamiast ogólnego kosztorysu sporządza się projekty i kosztorysy dla nowowznoszonych lub odbudowywanych obiektów /zgodnie z § 40 "Instrukcji o sporządzaniu projektów i kosztorysów dla budownictwa przemysłowego", zatwierdzonej uchwałą RKL ZSRR z dnia 26 lutego 1930 r. Nr 233/; jeżeli ich wartość kosztorysowa nie jest niższa od limitów, ustalonych dla budów ponadlimitowych.

Pozostałe budowy, poza niektórymi wyjątkami, włączone są do kategorii podlimitowych. Koszt ich figuruje w planie nakładów inwestycyjnych, jako ogólna suma dla każdej z republik związkowych i każdego ministerstwa /resortu/.

Wykazy /spisy tytułów/ podlimitowych budowli, podlegających władzom związkowym, zatwierdzane są przez związkowe i republikańskie ministerstwa /resorty/ według przynależności, w granicach ogólnego limitu nakładów inwestycyjnych, ustalonego dla danego ministerstwa /resortu/ przez Rząd ZSRR.

Dla podlimitowych budów, podległych władzom republikańskim i lokalnym, rady ministrów republik związkowych określają limity budowli, włączonych do wykazu /spisu tytułów/, za-

twierdzonego przez Radę Ministrów republik związkowych oraz ustanawiają tryb zatwierdzania wykazu innych budów podlimitowych.

Zgodnie z postanowieniem RKL, RSFR z dnia 4 marca 1937 r. /Z.U. RSFR 1937 r., Nr 3, str. 13/ tryb zatwierdzania wykazu /spisu tytułów/ innych, podlimitowych budów, podlegających władzom republikańskim, ustalają ministrowie i kierownicy centralnych resortów RSFR, a budów podlimitowych, podlegających władzom lokalnym - Rady Ministrów ASRR i krajowe /obwodowe/ komitety wykonawcze.

Analogiczne postanowienia powzięły inne republiki związkowe.

Wykonywanie budownictwa, nie włączonego do zatwierdzonych wykazów /spisu tytułów/, zalicza się do aktów antypaństwowych. Za tego rodzaju działalność kierownicy organizacji i instytucji - a również kierownicy oddziałów banku, który dostarczył środków materialnych - pociągani są do surowej odpowiedzialności.

Plan inwestycyjny zatwierdzany jest jako oddzielny rozdział rocznego narodowego planu gospodarczego, z rozbiciem na kwartały według podstawowych wskaźników.

Narodowy plan gospodarczy, zatwierdzony przez Rząd, ma moc prawa w ZSRR. Planowanie budownictwa inwestycyjnego dokonywane jest zarówno w zakresie działalności inwestycyjnej ministerstw /resortów-zleceńodawców/, jak też w odniesieniu do przemysłu budowlanego, t.j. ministerstw-wykonawców.

Plany ministerstw-wykonawców ZSRR zawierają dane o zakresie robót, które mają być wykonane dla każdego ministerstwa-zleceńodawcy, z rozbiem na kwartały, również i w zakresie robót dla budów poszczególnych ministerstw-zleceńodawców, ze wskazaniem terminu uruchomienia /oddania do użytku/ odpowiednich powierzchni lub uruchomienie mocy produkcyjnej obiektu.

Dla ministerstw-wykonawców republik związkowych plany budowlano-montażowych robót zatwierdzane są przez Radę Ministrów ZSRR w całości tylko dla ministerstwa-wykonawcy. Rozbicie planu na ministerstwa zleceńodawcze dokonywane jest przez Rady Ministrów republik związkowych.

Ministerstwa-wykonawcy podają do wiadomości zatwierdzające dla nich plany podległym im organizacjom wykonawczym, ob-

wiązanym na podstawie zadań planowych zawierać umowy o wykonawstwo ze zleceniodawcami - dyrekcjami budujących się przedsiębiorstw. Dzięki temu istnieje bezpośredni związek między planem inwestycyjnym zleceniodawcy a planem robót przedsiębiorstw budowlanych.

Plany robót budowlano-montażowych, wykonywanych przez wewnątrz-resortowe organizacje wykonawcze dla swoich ministerstw /resortów/, zatwierdzano są przez ministrów /kierowników resortów/. Wykonywanie nieplanowanych robót zabronione jest wszystkim ministerstwom /resortom/ i przedsiębiorstwom budowlano-montażowym.

W wyjątkowym przypadku zezwolono przedsiębiorstwom budowlanym - ponad plan, zatwierdzony dla ministerstw-wykonawców, za zgodą ministrów i kierowników resortów - zawierać umowy z przedsiębiorstwami ministerstw i głównych zarządów przemysłu materiałów budowlanych związkowych republik, dla okazania pomocy w zakresie powiększenia produkcji cegielni oraz budownictwa mieszkaniowego.

W budownictwie inwestycyjnym generalne i roczne umowy o wykonawstwo i stosunki umowne uregulowane są "Przepisami o umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa", zatwierdzonymi uchwałą RKL ZSRR z dnia 26 lutego 1958 r. Nr 233.

Przepisy o umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa obowiązują zleceniodawcę i wykonawcę w każdym przypadku zawierania umów rocznych i generalnych, gdy budowa przekracza dany rok kalendarzowy.

Generalna i roczna umowy o wykonawstwo, jakkolwiek stanowią system wzajemnych stosunków, nie są bynajmniej równoznaczne. Zadanie generalnej umowy o wykonawstwo polega na określeniu podstaw wzajemnych stosunków stron w budownictwie.

Generalna umowa ustala, na podstawie projektu technicznego i kosztorysu, zakres ogólnobudowlanych i specjalnych budowlanych robót, a za zgodą wykonawcy - i robót montażowych, zleconych do wykonania i określa terminy rozpoczęcia i ukończenia budowy podstawowych obiektów budowy.

Roczna umowa o wykonawstwo reguluje wzajemne stosunki między zleceniodawcą i wykonawcą w zakresie robót ogólnobudow-

lanych, specjalnych budowlanych i montażowych /za zgodą wykonawcy/, nie w stosunku do całej budowy, lecz odnośnie obiektów, włączonych do spisu tytułów według obiektów budowy danego roku, z przestrzeganiem początkowych, średnich i końcowych terminów planu kalendarzowego wykonania robót.

Umowa generalna określa koszt wszystkich robót, zleczanych wykonawcy, a umowa roczna - koszt robót danego roku.

Przed zawarciem rocznej umowy finansowanie, wykonanie i opłatę robót, przewidzianych umową generalną, dokonuje się na warunkach ubiegłego roku z odpowiednim przeliczeniem.

W przypadkach, gdy strony nie zawarły umowy generalnej, a budowa, oparta o roczną umowę, nie była z różnych przyczyn zakończona w ubiegłym roku kalendarzowym i musi być prowadzona w bieżącym roku, jak również wtedy, gdy budowa zaczyna się na nowo - strony obowiązane są w najkrótszym czasie, po zatwierdzeniu narodowego planu gospodarczego, zalegalizować umową wzajemne stosunki, gdyż bank do czasu przedstawienia umowy nie może finansować budowy.

Ustalane w rocznych umowach rozmiary robót i ich koszt określa się dokładnie po otrzymaniu rysunków roboczych, w granicach zatwierdzonych ogólnych kosztów budowy.

Jeżeli określony na podstawie rysunków roboczych plan robót danego obiektu przekracza rozmiar robót, zatwierdzony kosztorysem, zleceniodawca powinien wydać wykonawcy dodatkowe zlecenia, określające rozmiar robót i koszt w oparciu o wyceny kosztorysowe. Zlecenie to zostaje pokryte z sumy poza kosztorysowych dla danego obiektu, lecz w granicach ustalonych ogólnych limitów dla całej budowy.

Na dodatkowe /po sprecyzowaniu rysunków roboczych/ rozmiary robót strony powinny zawierać odrębne porozumienia, załączane do umowy rocznej.

O wszystkich ujawnionych w trakcie budowy błędach, jak również o pracach, nie uwzględnionych w projekcie technicznym, kosztorysie i rysunkach roboczych oraz o konieczności zmiany konstrukcji, wykonawca obowiązany jest zawiądzać zleceniodawcę i jego władze zwierzchnie /zarząd główny/.

Ze swej strony zleceniodawca obowiązany jest nie póź-

niej jak w 5-dniowym terminie po otrzymaniu zawiadomienia udzielić wykonawcy odpowiednich wytycznych oraz wydać uzupełniające zlecenia.

W przypadku nieotrzymania wytycznych w terminie, wykonawca ma prawo wstrzymać roboty, ściagnąć odszkodowanie od zleceniodawcy z tytułu poniesionych strat.

Dla zapewnienia jednolitego kierownictwa robót budowlanych "Przepisy o umowach o wykonawstwo" zobowiązują zleceniodawcę do oddania wszystkich ogólnobudowlanych i specjalnych robót na każdym placu budowy jednemu generalnemu wykonawcy, który uprawniony jest powołać do współpracy na warunkach umownych specjalną organizację budowlaną.

Generalny wykonawca odpowiedzialny jest przed zleceniodawcą za wykonanie wszystkich robót, zarówno wykonywanych przez niego jak i przez podwykonawców.

Umowy, dotyczące montażu instalacji, może zawierać zleceniodawca z dostawcą instalacji lub z montażowymi organizacjami bezpośrednio lub z generalnym wykonawcą.

Zgodnie z "Przepisami o umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa" zapasy i kontyngenty materiałów budowlanych oraz inne środki materiałowe przekazywane są bezpośrednio wykonawcy, stosownie do rozmiaru i terminu wykonania robót.

Ilość, asortyment, porządek i terminy przekazania zapasów i kontyngentów ustala się w załącznikach do rocznej umowy.

Poszczególne zagadnienia zapatrzenia tryb wzajemnych dostaw i usług, w szczególności sposób wykorzystania przez wykonawcę tymczasowych budynków i urządzeń, wznoszonych w ciężar III części kosztorysu generalnego, sposób zapewnienia pomieszczeń dla robotników i personelu inżynieryjno-technicznego organizacji budowlano-montażowych tak w ciężar III części kosztorysu generalnego, jak i w ciężar funduszu mieszkaniowego danego zakładu, sposób czasowego wykorzystania przez wykonawcę wznoszonych przez niego budynków do czasu całkowitego ich wykończenia /patrz rozdział III "Przepisów o umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa"/ - przewidziane są w "Specjalnych warunkach" umów między stronami.

"Przepisy o umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa"

określają również sposób przekazania zleceń na zakup budowlanych i transportowych maszyn według III części kosztorysu generalnego, przyjmowanie i zdawanie robót oraz zakończonych w czasie budowy obiektów, wypłaty zaliczek wykonawcy przez zleceniodawcę, płatności i rozrachunki stron i stosowania sankcji za naruszenie warunków umowy.

Warunki generalnej i rocznej umowy o wykonawstwo otrzymują wyraz w obowiązujących załącznikach do umów. Do umowy generalnej zostaje załączona, tworząc nieodłączną całość, należycie zatwierdzona dokumentacja projektowa i kosztorysowa; spis obiektów budowy, przewidzianych umową ze wskazaniem terminów rozpoczęcia i zakończenia robót na podstawowych obiektach; ogólne przepisy, dotyczące organizacji budowy, z notatką wyjaśniającą i generalnym planem budowy; porozumienie, dotyczące terminów, sposobu korzystania i warunków opłat, ponoszonych przez wykonawcę za urządzenia, usługi, środki materiałowe i majątkowe zleceniodawcy.

W a r u n k i s p e c j a l n e

=====

Do rocznej umowy zostają załączone i tworzą nieodłączną całość:

- zatwierdzony w należytych trybie roczny /według obiektów/ spis tytułów robót,
- dane o zakresie robót dla każdego obiektu, które mają być wykonane w bieżącym roku,
- wyceny jednostkowe dla tych robót,
- wykaz materiałów i warunki techniczne,
- plan kalendarzowy wykonawstwa w danym roku,
- plan finansowania według kwartałów,
- terminy dostarczenia wykonawcy przez zleceniodawcę rysunków roboczych,
- dokumenty, dotyczące zapasów, kontyagentów jak również zlecenia i uprawnienia do otrzymania środków materialnych,
- terminy dostarczenia na plac budowy urządzeń, przedstawione przez zleceniodawcę,
- specjalne warunki, nie przewidziane generalną umową.

Wszystkie roboty, zlecone przez zleceniodawcę - zgodnie z umową generalną, a następnie zgodnie z rocznymi umowami - wykonawca obowiązany jest wykonać na osobistą odpowiedzialność,

własnymi siłami i środkami oraz oddać je w stanie zakończonym w terminach, ustalonych umowami, w zgodności z zatwierdzoną dokumentacją techniczną.

Po ukończeniu robót dla każdego obiektu wykonawca powinien przedstawić zleceniodawcy dokument odbioru robót, które ulegają zakryciu następnymi robotami lub konstrukcjami.

Przy zestawieniu takich aktów wykonawca obowiązany jest przed rozpoczęciem robót, zakrywających poprzednio wykonane, wezwać przedstawiciela zleceniodawcy - a w przypadku jego niestawienia się - sporządzić akt jednostronny. Odkrycia robót należycie udokumentowanych jednostronnymi aktami wykonawcy dokonuje się na rachunek zleceniodawcy.

Zleceniodawca ma prawo w dowolnym czasie sprawdzać postęp i jakość wykonywanych robót oraz jakość budowlanych materiałów bez wnikania do operatywno-gospodarczej działalności wykonawcy.

Tryb sporządzania i podpisywania umów

Sporządzenie projektu umowy i wręczenie zleceniodawcy należy do obowiązków wykonawcy.

Projekt umowy w dwóch egzemplarzach wysyła wykonawca zleceniodawcy nie później jak na 25 dni przed terminem zawarcia umowy, ustalonym przez Radę Ministrów ZSRR. Obydwa egzemplarze umowy powinny być podpisane przez wykonawcę.

Zleceniodawca nie później jak w ciągu 10 dni od daty otrzymania umowy obowiązany jest podpisać ją i zwrócić wykonawcy.

W przypadku niezgodzenia się z tymi lub innymi punktami umowy zleceniodawca w 10-dniowym terminie sporządza protokół rozbieżności, podpisuje i kieruje do wykonawcy łącznie z egzemplarzem podpisaną przez zleceniodawcę umowę.

Protokół rozbieżności sporządza się zwykle według następującego wzoru:

PROTOKÓŁ ROZBIEŻNOŚCI

do umowy/zleceniodawca/ z
/wykonawca/ z dnia /daty podpisania umowy
przez zleceniodawcę i wykonawcę/ o budowę, odbudowę, rozbudo-
wę, przebudowę/tytuł o-
biektu/.

Redakcja wykonawcy

Redakcja zleceniodawcy

Punkt, paragraf
litera, artykuł ,
umowy

Zmiany redakcyjne, dotyczące tylko poszczególnych czę-
ści punktu /artykułu/ umowy, należy wyróżnić kursywą w proto-
kóle rozbieżności. Powody rozbieżności omówione są przez zle-
ceniodawcę w towarzyszącym piśmie do protokołu lub w tekście
protokołu, dla każdego poszczególnego punktu po redakcji zle-
ceniodawcy.

Protokół rozbieżności podpisuje przedstawiciel zlecenio-
dawcy, mający prawo zawierania umów w jego imieniu. Rozbieżnoś-
ci oraz zestawienie dotyczącego protokołu nie wstrzymuje podpi-
sania umowy przez zleceniodawcę, który w tym przypadku obowią-
zany jest zaznaczyć w tekście przed swoim podpisem, że do umo-
wy dołączono protokół rozbieżności.

Nie później jak w 10-dniowym terminie od daty otrzymania
umowy z protokołem rozbieżności wykonawca obowiązany jest poczy-
nić kroki w celu uregulowania ze zleceniodawcą istniejących roz-
bieżności. W przypadku nieosiągnięcia porozumienia należy prze-
kazać w tym samym terminie spór do rozstrzygnięcia właściwemu
arbitrażowi.

Jeżeli wykonawca w ciągu 10 dni od momentu otrzymania od
zleceniodawcy umowy z protokołem rozbieżności nie przekaże nie-
uregulowanych w umowie rozbieżności do rozstrzygnięcia przez
arbitraż, to propozycje zleceniodawcy uważać należy za przyję-
te przez wykonawcę.

Tryb rozstrzygania sporów przedumownych
=====

Spozy, nie uregulowane przy podpisywaniu umów o wykonaw-
stwo w zakresie budownictwa, rozstrzygane są przez organa pań-

stwowych i resortowych arbitraży.

Organa arbitrażu nie przyjmują do rozstrzygnięcia przed-
umownych nieporozumień:

- dotyczących zmian zatwierdzonych kosztorysów, względnie po-
większenia pozycji kosztorysowych, t.j. dotyczących ustalenia
wartości kosztorysowej budowy,
- dotyczących zagadnień, nie mających istotnego znaczenia.

Takiego rodzaju spory powinny być rozstrzygane w drodze
bezpośredniego porozumienia stron lub w trybie ogólnie ustalonych
przepisów administracyjnych.

Państwowy arbitraż przy Radzie Ministrów ZSRR rozpatru-
je w tym przypadku przedumowne spory, jeżeli suma, będąca
przedmiotem sporu, wynosi nie mniej niż 5 mil.rubli i jeżeli
jedną ze stron, zawierających umowę, jest organizacja związkowa
lub umowa zawarta jest między organizacjami poszczególnych
republik związkowych.

Państwowe arbitraże przy Radach Ministrów republik
związkowych rozpatrują:

- przedumowne spory, jeżeli suma umowy nie jest mniejsza od
1 mil.rubli, jeżeli jedną ze stron, zawierających umowę,
jest organizacja repzblikańska lub umowa zawarta jest między
organizacjami różnych autonomicznych republik, krajów i ob-
wodów dancj republiki związkowej;
- spory przedumowne między organizacjami o charakterze związk-
owym lub należącymi do różnych republik związkowych przy
sumie umownej przewyższającej 1 mil.rubli, lecz nie ponad
5 mil.rubli.

Państwowe arbitraże przy Radach Ministrów autonomicznych re-
publik, przy komitetach wykonawczych krajowych /obwodowych,
miejskich/ rad delegatów rozpatrują wszystkie pozostałe
spory przedumowne, niezależnie od tego, komu strony podle-
gają./pozostają pod władzą związkową lub republikańską/, je-
żeli suma umowna wynosi poniżej 1 mil.rubli.

Spory przedumowne, dotyczące umów o wykonawstwo w za-
kresie budownictwa, podlegające orzecznictwu organów Państwo-
wego Arbitrażu przy Radach Ministrów Republik Związkowych,
przy komitetach wykonawczych krajowych /obwodowych, miej-
skich/ rad delegatów, rozpatrywane są przez organa Państwowe-

go Arbitrażu według siedziby wykonawcy.

Spory, podlegające orzecznictwu Państwowego Arbitrażu przy Radzie Ministrów ZSRR, w przypadku, gdy obie wiodące spór strony, znajdują się na terenie jednej republiki /prócz RSFR/ kraju lub obwodu /prócz Moskiewskiego/, rozpatrywane są przez właściwe republikańskie lub miejscowe państwowe arbitraże.

Spory przedumowne, podlegające orzecznictwu Państwowych Arbitraży przy Radach Ministrów republik związkowych, w przypadku, gdy obie strony sporne znajdują się na terenie jednego kraju /obwodu/ danej republiki, rozpatrywane są przez właściwy miejscowy państwowy arbitraż.

We wnioskach o rozpatrzenie sporu należy podać nazwę wiodącej spór organizacji, i adresy ministerstw /resortów/, którym organizacyjnie one podlegają.

Do wniosków należy dołączyć:

- protokół rozbieżności, które wynikły i nie zostały rozstrzygnięte przez strony przy zawieraniu umowy;
- projekt umowy, która spowodowała rozbieżności;
- w przypadkach koniecznych - inne dokumenty, uzasadniające żądania wiodących spór stron.

W przypadku przekazania do rozstrzygnięcia Państwowemu Arbitrażowi umownych sporów po terminie, ustalonym do zawarcia umów, Państwowe arbitraże stwierdzają, jakiej wagi są zagadnienia, będące przedmiotem sporu /czy odmowna decyzja rozstrzygnięcia nie spowoduje pogorszenia pracy organów gospodarczych, lub ich wzajemnego stosunku/, jakie są przyczyny opóźnienia w przekazaniu sporu. W zależności od wyników badań, decydują o przyjęciu sporów do rozpatrzenia.

Spory przedumowne powinny być wniesione na rozprawę w ciągu 24 godzin od momentu ich otrzymania przez Państwowy arbitraż i rozpatrzone merytorycznie w następujących terminach: jeżeli strony lub ich przedstawiciele znajdują się w tym samym mieście, gdzie znajduje się właściwy organ Państwowego arbitrażu - w ciągu 4 dni, a jeżeli jedna ze stron znajduje się w in-

nym mieście - w ciągu 4 dni z dodaniem niezbędnego czasu na przejazd przedstawicieli i przekazanie wyjaśnień.

Przy rozpatrywaniu sporów przedumownych na posiedzeniu arbitrażowym, przedstawicielami stron mogą być tylko kierownicy urzędów, organizacji i przedsiębiorstw lub ich zastępcy.

W przypadku nieprzybycia na posiedzeniu arbitrażu pełnomocnych przedstawicieli jednej lub obu stron, arbiter państwowy ma prawo odłożyć rozpatrywanie sporu albo rozstrzygnąć go na podstawie posiadanych materiałów i wyjaśnień obecnej strony.

Jeżeli dla właściwego rozstrzygnięcia sporu przedumownego konieczna jest opinia właściwej planującej organizacji albo banku - to Państwowy arbitraż powinien zasięgnąć ich opinii lub wezwać przedstawiciela do uczestnictwa przy rozpatrywaniu sprawy. Decyzja Państwowego arbitrażu, dotycząca sporu przedumownego, powinna być podana do wiadomości stron na posiedzeniu. Protokoły z posiedzeń Państwowego arbitrażu należy przesyłać stronom nie później, jak w 48 godzin po rozstrzygnięciu sporu przedumownego.

Za wstrzymanie względnie odmowę podpisania obowiązującej obie strony umowy lub odmowę wypełnienia decyzji arbitrażu, dotyczącej sporu przedumownego, Państwowy arbitraż ma prawo nałożyć grzywnę na stronę, winną wstrzymania sprawy, na rzecz drugiej strony.

Decyzje Państwowego arbitrażu, dotyczące sporów przedumownych, podlegają zaskarżeniu w terminie 5-dniowym od dnia otrzymania decyzji do głównego arbitra, właściwego do wydania orzeczeń. Zaskarżenia decyzji Państwowego arbitrażu przy Radzie Ministrów republik związkowych odnośnie sporów, które rozstrzygane są przez państwowy arbitraż przy Radzie Ministrów ZSRR, kierowane są do głównego arbitra Rady Ministrów ZSRR, a zaskarżenia decyzji miejscowych arbitraży odnośnie sporów, będących w kompetencji Państwowych arbitraży przy Radach Ministrów republik związkowych - do głównego arbitra Rady Ministrów właściwej republiki związkowej.

Zaskarżenia decyzji arbitrażu, odnoszącej się do sporów przedumownych, powinny być rozpatrzone nie później, jak w 4 dni, licząc od dnia nadejścia skargi.

Tryb rozwiązywania umów o wykonawstwo
=====

Podstawą umów są należycie zatwierdzone plany produkcyjne. Dlatego umowy powinny być rozwiązywane w przypadku zmiany planowych zadań, będących podstawą zawierania umów.

Kategorycznie jest zabroniona jednostronna odmowa wypełnienia warunków umowy lub jednostronna ich zmiana.

Strony mogą i muszą rozwiązać i zmienić umowę o wykonawstwo w przypadku zarządzenia kierownika ministerstwa /resortu/, któremu obie strony resortowo podlegają.

Umowa, zawarta między organami różnych resortów w przypadku, gdy jedna ze stron ma charakter związkowy, może być rozwiązana tylko na podstawie postanowienia /rozporządzenia/ Rady Ministrów ZSRR.

Strona, która dowiedziała się o odnośnym postanowieniu /rozporządzeniu/ Rządu lub rozporządzeniu resortu, obowiązana jest zawiadomić drugą stronę o zmianie umowy natychmiast po otrzymaniu takiego postanowienia.

Umowy, zawarte z naruszeniem postanowień /rozporządzeń/ Rządu, podlegają rozwiązaniu lub zmianie, zgodnie z decyzją organów resortowych i właściwych państwowych arbitraży.

Rozwiązanie następuje na skutek oświadczenia stron lub nadrzędnych organizacji, względnie z inicjatywy arbitrażu.

Specjalne warunki do umów o wykonawstwo
=====

Wzajemne stosunki stron przy umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa uregulowane są zasadniczo obowiązującymi "Przepisami o umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa".

Są jednak takie zagadnienia, dotyczące zaopatrzenia, wzajemnych dostaw i usług, wykonawstwa robót, przyjmowania i oddawania robót i zakończonych obiektów, związane z wypłatą zaliczek, płatnościami i rozrachunkami, które należy regulować specjalnym porozumieniem. Porozumienie to nabiera form prawnych przez podpisanie jednocześnie z umową "Specjalnych warunków".

Ponieważ "Specjalne warunki" do umowy generalnej roz-

ciągają się na roboty, dokonywane w zakresie umów rocznych, to przy zawieraniu umów rocznych sporządzane są one tylko w przypadkach, gdy nie przewidziano zawarcia umowy generalnej /odnośnie budowy, nie wychodzącej poza ramy kalendarzowego roku/ lub gdy w związku z budowaniami bieżącego roku wyłaniają się zagadnienia, nie rozstrzygnięte w "Specjalnych warunkach" do umowy generalnej. "Specjalne warunki" są nieodłączną częścią umów o wykonawstwo. Treść ich nie może być sprzeczna z "Przepisami o umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa".

Ministerstwo Budownictwa Przedsiębiorstw Przemysłu Ciężkiego, dla okazania pomocy swoim przedsiębiorstwom budowlano-montażowym, oraz dla jednolitego rozstrzygnięcia ważniejszych zagadnień, dotyczących stosunków wzajemnych między wykonawcą i zleceniodawcą, opracowało i zatwierdziło w 1949 r. wytyczne, dotyczące sporządzania "Specjalnych warunków" do umów o wykonawstwo w zakresie budownictwa.^{x/}

Wytyczne te, wspólne dla większości przedsiębiorstw budowlano-montażowych i innych Ministerstw, przytaczamy dalej w wyciągach lub w pełnym tekście. Zgodnie z tymi wytycznymi strony, przy sporządzaniu "Specjalnych warunków", powinny kierować się zasadami, omówionymi poniżej.

Odnosnie przygotowania do budowy.

Przed rozpoczęciem robót zleceniodawca powinien otrzymać i przekazać wykonawcy:

- zezwolenie na budowę,
- dokumenty, dotyczące przydzielenia działki budowlanej,
- zezwolenie na prowadzenie robót w miejscach publicznych /przejazdy, chodniki, pasy wyłączeniowe dróg kolejowych i t.d./ nie na terenie, należącym do zleceniodawcy,
- zezwolenie przeniesienia linii telegraficznych i telefonicznych, urządzeń stacyjnych i in., znajdujących się na terenie, wyznaczonym do zabudowy,
- materiały, dotyczące organizacji placu budowy w całości i oddzielnych obiektów,

x/ Ministerstwo Budownictwa Przedsiębiorstw Przemysłu Ciężkiego ZSRR, Zbiór wytycznych i konsultacji w zakresie budownictwa, Nr 7 i 9, Strojizdat 1949

- plan sytuacyjny istniejących na działce budowlanej budynków i urządzeń; plan i rysunki istniejących komunikacji podziemnych, fundamentów lub urządzeń podziemnych.

Na odbudowywanych przedsiębiorstwach przemysłowych odpowiednie dane przekazywane są z zachowanej u zleceniodawcy dokumentacji. W przypadku braku dokumentacji niezbędny tryb i warunki wykonywania robót podziemnych ustala się na podstawie protokołu stron z udziałem organizacji projektującej.

Przy obiektach, z wyjątkiem odbudowywanych przedsiębiorstw zleceniodawca jest odpowiedzialny za wszystkie następstwa, wpływające z nieprawidłowości danych lub braku danych oдноśnie uzbrojenia placu, na którym roboty prowadzone są przez wykonawcę.

Zleceniodawca przeprowadza ustalenie w terenie granic placu oraz ustawienie znaków mierniczych swoimi środkami i na swój rachunek.

Utrwalenie podstawowych reperów i osi budowy należy również do obowiązków zleceniodawcy. Sposób rozmieszczenia osi budowy /dróg, linii przewodów, sieci wodociągowej, kanalizacji, podstawowych osi budynków i t.p./ należy zalegalizować aktem stron.

Wykonanie wszystkich następujących rozmieszczeń na przydzielonym placu należy do obowiązków wykonawcy.

Wszystkie czynności, związane z przydziałem działki budowlanej pod budowę, zgodnie z trybem przekazywania terenów dla potrzeb państwowych i społecznych /postanowienie RKL ZSRR z dnia 4 marca 1929 r./, wykonywane są przez zleceniodawcę na rachunek rozdziału II części I kosztorysu generalnego, w uzgodnieniu z harmonogramem robót.

W tych przypadkach niezbędne roboty budowlane prowadzi wykonawca na podstawie specjalnego porozumienia ze zleceniodawcą.

Przeniesienie linii telefonicznych i telegraficznych, urządzeń stacyjnych i in. w przypadku posiadania właściwego zezwolenia, dokonywane jest przez zleceniodawcę własnymi siłami i środkami lub przez wykonawcę - na podstawie specjalnego porozumienia ze zleceniodawcą.

Budowa obiektów wcześniej rozpoczętych przekazywana jest wykonawcy dla jej dokończenia na podstawie akt, określających stan techniczny, zakres robót już wykonanych i zakres prac remontowych według istniejących konstrukcji.

Odnosnie dokumentacji technicznej.

Instrukcja "Mintiażstroja" /Ministerstwa Budownictwa Przedsiębiorstw Przemysłu Ciężkiego/ zaleca dostarczenie wykonawcy przez zleceniodawcę następującej ilości egzemplarzy dokumentacji technicznej:

rysunki robocze, łącznie z opisem i warunkami technicznymi:	
dotyczące montażu instalacji i robót specjalnych	- 4 egz.
" " robót budowlanych	- 3 "
techniczny projekt i dokumentację kosztorysową dla obiektów w zakresie umowy generalnej, cenniki i ceny jednostkowe	- 2 "
zbiór cen jednostkowych i kosztorysowych	- 5 "
fabryczne specyfikacje, fabryczne warunki techniczne wykonania instalacji i konstrukcji, fabryczne instrukcje montażu instalacji, techniczne charakterystyki i paszporty, fabryczne schematy, certyfikaty, dokumenty badań laboratoryjnych i technicznych, akty oględzin odkryć, akty "O.T.K." zakładu - dostawy z kontrolnego montażu i prób fabrycznych i in.	- 1 "
wykaz rysunków obiektów	- 3 "

Dokumentacja techniczna powinna być przekazywana wykonawcy przez zleceniodawcę w następujących terminach:

projekt techniczny łącznie z kosztorysem i odpowiednim opisem, określającym zakres umowy	- przy jej podpisywaniu
rysunki robocze ze spisem rysunków	- na 1 miesiąc przed rozpoczęciem robót,
wstępne specyfikacje według obiektów na rury i inne materiały w celu przedłożenia zgłoszeń -	na 5 miesięcy przed terminem rozpoczęcia robót,
dokumentację techniczną zakładu	- na 1 miesiąc przed rozpoczęciem robót,
projekt techniczny wykonania konstrukcji stalowych	na 6 miesięcy przed rozpoczęciem montażu.

Za datę otrzymania przez wykonawcę od zleceniodawcy rysunków roboczych dla obiektu liczy się data podpisu wykonawcy, stwierdzającego wręczenie archiwum technicznemu kompletu rysun-

ków obiektu, zgodnie z wykazem rysunków, w ustalonej ilości egzemplarzy, a w przypadku wpływu dopełniających lub orientacyjnych rysunków - data podpisu wykonawcy o wręczeniu mu ostatniego rysunku.

Odnosnie projektu organizacji budowy.

Zlecceniodawca obowiązany jest do technicznego projektu całości budowy dołączyć wykonawcy rozdział "Organizacja budowy", opracowany w zakresie, przewidzianym "Instrukcją o sporządzaniu projektów i kosztorysów dla budownictwa przemysłowego", zatwierdzoną przez RKL ZSRR dnia 26 lutego 1938 r. Sporządzenie projektu roboczego organizacji wykonawstwa robót dokonuje wykonawca we własnym zakresie i na swój rachunek.

Zmiany zakresu, ujawnione w trakcie sporządzania projektu organizacji robót, w porównaniu z rozdziałem "Ogólne ustalenia, dotyczące organizacji budowy", technicznego projektu, powinny być przez wykonawcę uzgodnione z organizacją, wykonywującą projekty i akceptowane przez zlecceniodawcę.

Odnosnie zaopatrzenia materiałów - technicznego

Sporządzenie zgłoszeń, otrzymanie i realizacja funduszy na materiały, wydzielane bezpośrednio ministerstwu-zlecceniodawcy, należą do obowiązków zlecceniodawcy.

Do tych materiałów zalicza się:

rury dla magistrali przemysłowych i rurociągów, prowadzących do urządzeń technologicznych i energetycznych /rury z metali czarnych i kolorowych, specjalnej stali, nagumowane, emaliowane i in./;

armaturę, części fasonowe, unoczenia i wyposażenie montażu instalacji, rurociągów, pieców przemysłowych, rur fabrycznych ;

metale kielcowe w formie wyrobów walcowanych i bloków;

wyroby kwasoodporne, andezyt, besztalnit, odłowy kamienne i materiały dla robót kwasoodpornych; sól krzemowo-fluorowy, krzemian sodu i in.;

materiały i wyroby ognioodporne, proszki i gliny, jak również materiały do obmurowywania przemysłowych pieców i rur fabrycznych;

wyposażenie sanitarno-techniczne; kotły /z wyjątkiem ogrzewanych wodą/, bojlerzy, pompy, kaloryfery, wentylatory, elektromotory, agregaty wentylacyjno-grzewcze, filtry, podgrzewacze wodne, kompensatory i armatura urządzeń sanitarno-technicznych gospodarki gazowej;

materiały, zabezpieczające przed korozją;

materiały, mające specyficzne znaczenie dla danej budowy - poranit, rury grafitowe, materiały do oprawy, kręgi nasadki płuczki gazowej, obręcze Rasziga, wzorce, masa kontaktowa i t.p. tworzywa do wypekania pieców hutniczych;

produkcję kablową, masę kablową, olej transformatorowy, materiały elektroizolacyjne i elektroinstalacyjne, elektroarmaturę i porcelanę;

rygle fundamentowe i lane przekładki do montażu instalacji, rygle kłamrowe, odlewy żeliwne i stalowe /rynsztoki, żeliwne płyty do podkóg i kanałów, kraty i in./.

Złożenie zapotrzebowań, otrzymanie i realizacja funduszy na materiały, które są niezbędne do prowadzenia robót budowlanych i budowli, na rachunek III części ogólnego kosztorysu, należy do obowiązków wykonawcy.

Wszystkie przekazywane wykonawcy materiały powinny odpowiadać standardom, przewidzianym technicznymi warunkami projektu oraz posiadać ustaloną dla nich zaświadczenia.

W przypadku złej jakości, niekompletności, niewłaściwego asortymentu materiałów wykonawca sporządza akt, zgodnie z Instrukcją Państwowego Arbitrażu, zatwierdzoną postanowieniem RKL ZSRR z dnia 29 sierpnia 1939 r. "O trybie i terminach składania reklamacji w przypadkach dostawy towarów niewłaściwej jakości przez jedną organizację - drugiej"^{x/}, zleceniodawca, zaś ponosi ustaloną tą Instrukcją odpowiedzialność za dostawę materiałów.

Jeżeli zleceniodawca posiada odpadki budowlane /szlaka, odpadki z palenisk, popiół, odpadki ze sztańcy i in./, stawia je do dyspozycji wykonawcy w ilościach niezbędnych, po cenie obowiązującej.

x/ Arbitraż w gospodarce radzieckiej, Jurizdat, 1948, str.430.

Przy odbudowie wykonawca ma prawo wykorzystać materiały, instalacje i konstrukcje żelazne, uzyskane przy rozbiórce i demontażu budowli.

W miarę wykorzystania tych materiałów, urządzeń i konstrukcji żelaznych wykonawca zwraca zleceniodawcy ich wartość cennikową, z odliczeniem wydatków, poniesionych w związku z doprowadzeniem materiałów, instalacji i konstrukcji żelaznych do stanu użytkowania.

Odnosnie instalacji

Urządzenia, przeznaczone do montażu, przekazywane są wykonawcy w pełnej zdadności do użytku i kompletne na placu budowy, znajdującym się przy budowanym obiekcie, przy rozpoczęciu robót montażowych i w miarę postępu robót. Urządzenia ciężkie przekazuje się bezpośrednio na miejscu montażu. Urządzenia i aparatura o wymiarach nieznormalizowanych powinny być przekazywane w komplecie w stanie zdemontowanym, z metrykami i cechowanymi detalami.

Przekazywanie urządzenia do montażu odbywa się w drodze spisania formalnego aktu stron, w którym wykazany jest stan i kompletność urządzeń na podstawie zewnętrznych oględzin.

Braki w urządzeniach, wykryte w czasie robót montażowych oraz badań próbnych, ustalane są w sposób formalny osobnym aktem stron, z udziałem przedstawiciela kierownictwa montażu. Reklamacje co do jakości, kompletności instalacji i in. zgłaszane są do dostawców, kolei, zakładów wykonawczych i organizacji zleceniodawczych. Usunięcie defektów urządzeń, wykrytych przy skierowywaniu ich do montażu lub w trakcie montażu i prób, może być powierzone wykonawcy tylko za jego zgodą i w granicach technicznych możliwości, istniejących w miejscu pracy.

Przy robotach montażowych na odbudowywanych obiektach w przypadku braku lub niekompletności dokumentacji technicznej kolejność montażu i warunki dokonywania prób instalacji ustalone są w każdym przypadku aktem stron z udziałem personelu wykonawczego zleceniodawcy. Przy przewożeniu specjalnie ciężkiego i nie znormalizowanego urządzenia zleceniodawca obowiązany jest uzyskać niezbędne zezwolenia organów miejscowych,

dotyczące poszerzenia dróg, wywłaszczenia w tym celu ziemi i budynków, wzmocnienia urządzeń drogowych oraz innych czynności według wskazań wykonawcy.

Odcznie wzajemnych usług stron.

W przypadku prowadzenia robót na terenie czynnego przedsiębiorstwa, porozumienie co do zakresu robót, opłat i terminów, trybu korzystania przez wykonawcę z usług czynnego przedsiębiorstwa zlecciodawcy powinno być uzgodnione z dyrektorem przedsiębiorstwa drogą adnotacji na porozumieniu.

Zlecciodawca zapewnia wykonawcy możliwość korzystania z niezbędnych wewnętrzno-zakładowych przewozów kolejowych;

dokonyuje dostarczenia przybywających pod adresem wykonawcy ładunków ze stacji kolejowych do miejsc, wyznaczonych przez wykonawcę, do miejsc wyładunku, obsługiwanych przez linie kolejowe zlecciodawcy, jak również dostawy wysyłanych przez wykonawcę wagonów do stacji kolei państwowych;

dokonyuje przewozu materiałów i półfabrykatów, dostarcza wagonów pod załadowanie i wyładowanie według wskazań wykonawcy, włączając te miejsca załadunku i wyładunku, obsługiwane przez lokalne linie kolejowe.

Jeżeli wykonawca posiada własny transport kolejowy /lokomotywy i wagony/, zlecciodawca upoważnia go do korzystania z wewnętrzno-zakładowych linii kolejowych i włącza przewozy do swego dobowego rozkładu ruchu.

Wzajemne stosunki stron na odcinku usług transportowych formalnie ustala oddzielna umowa.

Zlecciodawca uprawnia wykonawcę do bezpłatnego korzystania z jego dróg kołowych.

Jeżeli zlecciodawca nie posiada własnego źródła energii, obowiązany jest do uzyskania i przekazania wykonawcy zezwolenia na korzystanie z energii elektrycznej innych elektrowni w ilości, ustalonej w rozdziale "Ogólne przepisy organizacji budowy".

Jeżeli wykonawca otrzymuje energię z Energozbytu przez podstację zlecciodawcy, ten ostatni obowiązany jest wyznaczyć limit na energię elektryczną w niezbędnej wielkości, na rachun-

nek własnych limitów. Roboty awaryjne i urządzenia kanalizacyjne wykonawcy należy zabezpieczyć możliwością korzystania z energii elektrycznej, niezależnie od limitu.

Gdy wykonawca otrzymuje energię z urządzeń energetycznych zlecciodawcy, nie włączonych do ogólnej sieci elektrycznej - ilość udzielanej energii elektrycznej ustala się na podstawie porozumienia stron.

Ilość zużywanej przez wykonawcę energii elektrycznej w razie braku liczników określa dwustronny akt, z uwzględnieniem pojemności poszczególnych urządzeń elektrycznych i wskaźników rozchodu energii elektrycznej na obiektach i urządzeniach pomocniczych wykonawcy.

Za energię, otrzymywaną z Energozbytu, płaci wykonawca według stawek ogólnie ustalonych, a za energię z własnych urządzeń elektrycznych zlecciodawcy - według cen planowych, nie wyższych od kosztorysowych.

Zlecciodawca daje wykonawcy prawo korzystania z jego parowozowni, punktów zaopatrzenia oraz warsztatów remontowo-mechanicznych, na warunkach, zgodnych z porozumieniem stron.

Urządzenie, zgodnie z rozdziałem technicznego projektu "Ogólne przepisy, dotyczące organizacji budowy", tymczasowych doprowadzeń energii elektrycznej, wody, pary i sprężonego powietrza na plac budowy i rozprowadzenie po terenie placu, do budujących się obiektów dokonuje wykonawca na rachunek zlecciodawcy. Rozprowadzenie w strefie roboczej do miejsca pracy dokonuje wykonawca na swój rachunek.

Prawo korzystania z kulturalno-bytowych urządzeń /żłobki, przedszkola, szkoły, kluby, stadiony, kąźnie, pralnie, punkty sanitarne, polikliniki i in./ przysługuje personelowi wykonawcy, narówni z załogą zlecciodawcy.

W razie prowadzenia robót na terenie czynnego przedsiębiorstwa i niemożności izolowania placu budowy - zlecciodawca zabezpiecza przeciwpożarową i militarną ochronę obiektów i robót, za zwrotem przez wykonawcę jej kosztu, obliczonego według ilości posterunków, po zatwierdzeniu kalkulacji na jeden posterunek.

Odniesienie III części kosztorysu generalnego.

Tymczasowe budynki i urządzenia przekazywane są przez zleceniodawcę w dzierżawę wykonawcy. Opłata dzierżawna dokonywana jest zleceniodawcy przez wykonawcę według obowiązujących norm odpisów amortyzacyjnych.

Jeżeli dla niektórych budów i urządzeń instalacyjnych brak jest norm odpisów amortyzacyjnych, to wysokość ich określa się z uwzględnieniem technicznego okresu użytkowania budowli i instalacji w porównaniu z podobnymi budowlami i instalacjami.

Remont kapitalny tymczasowych budowli i urządzeń, wdzierżawionych wykonawcy, przeprowadza on na rachunek zleceniodawcy na podstawie oddzielnego porozumienia, obejmującego zakres, koszt i terminy remontu, według ^{wykaz} uszkodzeń, kosztorysów i rysunków.

Remont bieżący dzierżawionych budowli tymczasowych i urządzeń przeprowadza wykonawca na swój koszt.

Przy odstąpieniu wykonawcy pomieszczeń mieszkalnych dla rozmieszczenia robotników budowlanych i personelu administracyjno-gospodarczego, stosunki wzajemne stron regulowane są w następujący sposób:

przy pomieszczeniach mieszkalnych bez usług, inwentarza, i urządzeń wykonawca opłaca dzierżawę za korzystanie z pomieszczeń w wysokości odpowiednich odpisów amortyzacyjnych;

przy pomieszczeniach mieszkalnych z obsługą, urządzeniem /łóżka, meble/, inwentarzem /materace, poduszki, bielizna i in./ i usługami komunalnymi wykonawca opłaca zleceniodawcy równoważność usług w wysokości planowego kosztu własnego zleceniodawcy, z włączeniem odpisów amortyzacyjnych;

rozliczenia z robotnikami i personelem administracyjno-gospodarczym za korzystanie z terenu, odstąpienie przez zleceniodawcę, dokonywane są bezpośrednio przez wykonawcę.

Rozliczeń z pracownikami, osiedlonymi na przostreni mieszkalnej, wynajętej przez wykonawcę, dokonuje wykonawca bezpośrednio.

Odniesienie prowadzenia robót.

Wykonawca obowiązany jest do prowadzenia roboty w pełnej

zgodności z rysunkami roboczymi, dostarczonymi przez zleceniodawcę.

Powstające w trakcie budowy drobne odchylenia, nie zmieniające podstawowych umów i nie wpływające na trwałość elementów lub instalacji, powinny być zaznaczone przez wykonawcę na otrzymanych rysunkach roboczych, które będą przekazane, po zakończeniu budowy obiektu, zamawiającemu.

Sporządzenie rysunków wykonawczych nie należy do obowiązków wykonawcy.

Podłączeń do czynnych sieci kanalizacyjnych, wodociągowych, parco-, powietrzno-, gazociągów, linii elektrycznych i t. d. dokonuje się sikami i środkami zleceniodawcy, po zawiadomieniu przez generalnego wykonawcę o gotowości sieci do podłączeń.

Jeżeli w miejscach podłączeń zainstalowane wczesniej odcinki rur, wentyle, zawory i t. d., podłączenie może być dokonane przez wykonawcę na podstawie specjalnego porozumienia ze zleceniodawcą i pod nadzorem jego specjalistów.

W koniecznych przypadkach, zgodnie z pisemnym zawiadomieniem wykonawcy, zleceniodawca na swój rachunek wzywa w terminach, wskazanych przez wykonawcę, przedstawicieli nadzoru kotłowni, zaopatrzenia w energię, specjalistów i innych organizacji celem uzgodnienia spraw, powstałych w trakcie robót budowlano-montażowych. Wykonawca uczestniczy przy wykonywaniu prac i prób.

Gdy wykonawca wzywa przedstawicieli tych organizacji z własnej inicjatywy, powinien natychmiast zawiadomić o tym zleceniodawcę.

W przypadku prowadzenia robót na czynnych przedsiębiorstwach, usunięcie z powierzchni budowy warsztatów, instalacji, odpadków przemysłowych i in. przeprowadza zleceniodawca w terminach, ujętych harmonogramem robót budowlano-montażowych.

Na wydzielonej powierzchni budowlanej zleceniodawca może powierzyć wykonawcy, na podstawie oddzielnego porozumienia, roboty, związane z oczyszczeniem powierzchni budowy i miejsce pracy.

Warunki prowadzenia robót budowlano-montażowych w czynnych oddziałach /fabrycznych/, w pomieszczeniach i terenie,

szkodliwym dla zdrowia, oddziałach o wysokiej temperaturze, na terenie czynnych przedsiębiorstw, w odbudowywanych budynkach i instalacjach, odbiegające od normalnych warunków i powodujące komplikacje i podrożenie robót - ustala się specjalnymi aktami. Koszt wykonania tych robót wylicza się na podstawie obowiązujących przepisów i normatywów.

Zlecciodawca stara się o otrzymanie zezwoleń na prowadzenie robót ogniowych i pirotechnicznych na terenie, gdzie znajdują się przekazane zlecciodawcy lub użytkowane przez niego obiekty.

W innych przypadkach zezwolenie na prowadzenie takich robót otrzymuje wykonawca bezpośrednio.

Zlecciodawca obowiązany jest, na podstawie pisemnego zgłoszenia wykonawcy, wydać przepustki na prawo wejścia na teren przedsiębiorstwa robót budowlano-montażowych, personelowi wykonawcy i jego podwykonawców, jak również na prawo wwozu na teren robót i wywozu z terenu należących do niego lub jego podwykonawców materiałów, maszyn i innych materiałów wartościowych.

Zlecciodawca obowiązany jest nie dopuszczać do zmian, przeróbek, częściowych rozbiórek wzniesionych przez wykonawcę wewnątrz oddziałów: konstrukcji, urządzeń, rusztowań, pokryć, umocnień i in. oraz wzmocnić nadzór nad instalacją i agregatami, ustawionymi w oddziałach w przypadkach, gdy wykonawca prowadzi roboty w czynnych oddziałach lub na obiektach, gdzie roboty są wykonywane jednocześnie przez wykonawcę, personel zlecciodawcy i jego subkontrahentów.

Żądania organów administracji, dotyczące utrzymania ulic, dróg, chodników i działek, przylegających bezpośrednio do budowy, wykonywanej w miastach, wypełniane są przez zlecciodawcę. Można je złożyć wykonawcy na podstawie oddzielnego porozumienia i na rachunek zlecciodawcy.

Remont kapitalny dróg, przejazdów i mostów zlecciodawcy, znajdujących się bezpośrednio na terenie budowy, jak również remont dróg, przejazdów i mostów, znajdujących się na placach przylegających, a wykorzystywanych dla potrzeb budowy - należy do obowiązków wykonawcy, prowadzony zaś jest na rachunek odpisów amortyzacyjnych zlecciodawcy.

Oczyszczanie ze śniegu dróg i przejazdów, utrzymanie ich w czystości i stanie używalności, w granicach terenu czynnego przedsiębiorstwa lub użytkowanych budynków na gruncie koleni mieszkalnej, gdzie jednocześnie z wykorzystaniem budów prowadzi się budowę, należy do obowiązków zleconiodawcy.

Oczyszczanie ze śniegu i lodu terenów strefy roboczej dokonuje się wykonawca: na początku robót, w miarę przygotowania terenów do budowy - na rachunek zleconiodawcy, a w dalszej kolejności - na własny rachunek.

Oczyszczanie dróg, przejazdów i utrzymanie ich w czystości i sprawności na budowach poza obrębem miast, osad i t.p. aż do dróg publicznych należy do obowiązków wykonawcy do czasu rozpoczęcia użytkowania przekazanych zleconiodawcy budowli i instalacji i dokonywane jest na rachunek środków rozdziału X części I kosztorysu generalnego.

Utrzymywanie w czystości i stanie używalności dróg, mostów i chodników publicznych, przylegających do budowy, nie należy do wykonawcy.

Wykonawca obowiązany jest w trakcie robót wywieźć lub zużytkować gruz, pozostały po robotach budowlanych. Na oddzielnych działkach budowy gruz wywożony jest przez wykonawcę w terminach dewelnych, a na terenach czynnego przedsiębiorstwa - w terminach, ustalonych w porozumieniu ze zleconiodawcą i na jego rachunek.

Przy prowadzeniu robót na terenie czynnego przedsiębiorstwa lub w ekspluatowanych oddziałach zleconiodawca ma obowiązek:

- wydania zarządzeń, dotyczących bezpieczeństwa o charakterze ogólnym,
- umieszczenia specjalnych ochronnych urządzeń przy wykonywaniu robót w pobliżu aparatów, grożących niebezpieczeństwem wybuchu, w bezpośredniej bliskości instalacji elektrycznych i przewodów pod napięciem i t.p.

Odniesienie kierownictwa montażu.

Do obowiązków zleconiodawcy należy zakotwienie formalności umownych, dotyczących wzajemnych stosunków z przedsiębiorstwami-producentami lub dostawcami urządzeń dla montażu,

urządzeń i aparatury, przewidzianych zatwierdzonymi cennikami lub umowami o dostawę.

Wezwania na plac budowy kierownika montażu dokonuje zleceńodawca na żądanie wykonawcy w terminach, wskazanych przez niego.

Umowy w sprawie kierownictwa montażu zleceńodawca uzgadnia z wykonawcą, jeżeli przyjął on na siebie wykonanie robót, dotyczących montażu urządzeń przemyślowych i energetycznych.

Zakres tych prac dotyczy: kierownictwa technicznego i pilnowania prawidłowego roznieśzczenia, zmontowania, hydraulicznych i innych instalacji, zbadania, uruchomienia, przystosowania i poprawienia, pilnowania okresu próbnej produkcji i t.p.

Odbiór, zdawanie i próba instalacji, po zakończeniu montażu, załatwia się formalnie spisaniem aktu z udziałem przedstawiciela zleceńodawcy, generalnego wykonawcy, podwykonawcy i organizacji, wykonującej montaż,

W przypadkach, gdy kosztorysy, cenniki lub umowy z fabrykami-wykonawcami lub dostawcami instalacji obejmują prace montażowe, wykonawca może prowadzić roboty montażowe urządzeń bez udziału kierownictwa montażu, lecz za specjalnym zezwoleniem właściwego ministerstwa i za zgodą zleceńodawcy.

Odniesienie oddania i przyjęcia robót.

Dla okresowego - miesięcznego oddania-przyjęcia wykonanych robót budowlano-montażowych wykonawca powinien przygotować dokumenty. Zleceńodawca powinien rozpocząć przyjęcie nie później niż 28-go każdego miesiąca.

Do przyjęcia robót, wykonanych przez podwykonawców, zleceńodawca wyznacza swego przedstawiciela celem wspólnego z wykonawcą sporządzenia miesięcznych aktów według wzoru Nr 2i.

Nadanie form prawnych miesięcznemu przyjęciu robót musi nastąpić w ciągu 72 godzin. Sporządzanie aktów należy zakończyć nie później niż 3-go dnia miesiąca następnego po sprawozdawczym.

Pszczególne agregaty, maszyny, aparaty i linie kontrolne przekazuje wykonawca do zdania po wypróbowaniu bez lub

pod obciążeniem. Funkcja ta jest równoznaczna z ukończeniem montażu.

Przygotowanie instalacji do próby /zdjęcie czasowych, chroniących od psucia i korozyj urządzeń, czyszczenie i smarowanie/, sprawdzenie prawidłowości pomiarowych urządzeń i kontrolno-pomiarowych przyrządów dokonuje wykonawca na rachunek ogólnej wartości kosztorysowej montażu, jeżeli praca oparta była na cenikach dla montażu. W innych przypadkach - na podstawie porozumienia stron.

Ochrona części, podlegających tarcia, skomplikowanych maszyn /kompresory, pompy cyrkulacyjne, walce i t.p./ nie wchodzi w kosztorysową wartość montażu i dokonywana jest przez wykonawcę na podstawie specjalnego porozumienia ze zleceniodawcą oraz opłacana jest na rachunek kosztorysu na wydatki rozruchowe.

Oczyszczenie maszyn i aparatów, oddanie do użytku linii komunikacyjnych i inne roboty, związane z konserwacją instalacji, mogą być przeprowadzane przez wykonawcę za opłatą na zasadzie oddzielnego porozumienia.

Indywidualne próby dokonywane są na zasadzie aktu stron. Próby stanowią podstawę rozrachunków za roboty, dotyczące montażu instalacji, lecz nie są podstawą do oddania instalacji do użytku.

Zleceniodawca nie ma prawa użytkować dla swoich potrzeb niezakończonych budynków i budowli, ani wybudowanych przez wykonawcę budynków i budowli, ani zamontowanych przez niego instalacji przed spisaniem aktów zdawczo-odbiorczych.

Zaspokojenie uruchamianych obiektów w energię elektryczną, parę, wodę i in., w przypadku, gdy energia elektryczna, para, woda nie są otrzymywane z obiektów, wchodzących w zakres wykonawstwa - należy do obowiązków zleceniodawcy.

Brak możliwości dostarczenia energii, pary, wody i in., przez zleceniodawcę nie wstrzymuje odbioru zakończonych obiektów.

W razie konieczności pozostawienia personelu wykonawcy dla dokonania dalszych prób i końcowego oddania obiektów, zleceniodawca zwraca rzeczywiste wydatki, związane z utrzymaniem tego personelu.

Stan gotowości zmontowanej i wypróbowanej instalacji, pozwalający na wprowadzenie jej do użytku w różnych oddziałach, obiektach i agregatach, ustala się na podstawie:

- a/ zespolonego wypróbowania całości i przystosowania wszystkich mechanizmów i aparatur,
- b/ próby eksploatacji obiektu przy użyciu surowca.

Roboty, związane z uruchomieniem próbnej eksploatacji, jako nie wchodzące do kosztorysu montażu, są opłacane przez zleceniodawcę w ramach kosztorysu na wydatki rozruchowe na podstawie oddzielnego porozumienia z wykonawcą.

Sporządzenie kosztorysu na wydatki rozruchowe należy do obowiązków zleceniodawcy.

Tryb, czas trwania i inne warunki zespolonego wypróbowania eksploatacji, zależnie od specyficznych właściwości technologicznych, powinny być omówione w porozumieniu stron, dotyczącym wykonania tych robót.

Do przeprowadzenia zespolonego wypróbowania i próbnej eksploatacji zleceniodawca stawia do dyspozycji wykonawcy w odpowiednich ilościach i na swój rachunek opał, oliwę, surowiec i inne materiały produkcyjne i pomocnicze, jak również zapasowe przyrządy miernicze i armaturę do instalacji.

Do obsługi instalacji, maszyn i aparatury przy zespolonej próbie zleceniodawca daje do dyspozycji wykonawcy niezbędną ilość wykwalifikowanych robotników i personelu produkcyjnego.

Wyniki zespolonej próby i próbnej eksploatacji obiektu stwierdzone są formalnymi aktami z udziałem zleceniodawcy, wykonawcy, podwykonawcy i organizacji, która kierowała montażem.

Od chwili uruchomienia próbnej produkcji w poszczególnych obiektach lub ich częściach, kierownictwo produkcją przechodzi pod zarząd zleceniodawcy. Udział wykonawcy w uruchomieniu próbnej produkcji polega na wyznaczeniu, równocześnie do personelu zleceniodawcy, dobowego dyżuru własnego technicznego personelu w działach, kotłowni i siłowni i na halach dla dozoru i właściwego obchodzenia się z urządzeniami instalacji, stanu poszczególnych agregatów elektrycznych i innych urządzeń oraz stosowania środków, zmierzających do niezawodnego

usunięcia przyczyn hamowania próbnej produkcji.

Wykonawca obowiązany jest zapownić własnymi środkami usunięcie powstających w czasie próbnej eksploatacji uszkodzeń montażu instalacji, powodujących wstrzymanie prób.

Usunięcie uszkodzeń przeprowadza wykonawca, niezależnie od tego, z czyjej winy powstały; koszt usunięcia defektów, powstałych nie z winy wykonawcy, ponosi zleceniodawca na podstawie osobnego porozumienia.

Wraz ze sporządzeniem i podpisaniem aktu o próbnej eksploatacji wykonawca przekazuje zleceniodawcy niezbędną dokumentację techniczną, dotyczącą prowadzonych prób i sprawdzeń instalacji, jak: dokładne montażowe schematy komunikacji i funkcjonalności, diagramy i t.p.

Odnosnie r o z r a c h u n k u

Zleceniodawca obowiązany jest jednocześnie z podpisaniem umowy przedstawić wykonawcy zaświadczenie o załatwieniu formalności, związanych z finansowaniem i limitach finansowania budowy.

Zleceniodawca obowiązany jest w terminie 3-dniowym po podpisaniu umowy przelać umowną zaliczkę na otwarty rachunek zaliczek wykonawcy. Zaliczka na roboty, które będą zakończone całkowicie w bieżącym roku, spłacana jest przez wykonawcę w równych ratach w ostatnich trzech miesiącach danego roku. Jeżeli roboty, zgodnie z umową, kontynuowane są w roku następnym, strony ustalają w IV kwartale danego roku orientacyjny zakres robót na rok przyszły i w zależności od tego określają sumę zaliczki.

Różnica między otrzymaną przez wykonawcę zaliczką a należną mu zaliczką w roku przyszłym spłacana jest przez wykonawcę lub zaliczana na jego rachunek jako zaliczka pierwszego kwartału roku przyszłego, po ustaleniu zakresu robót i podpisaniu nowej rocznej umowy.

W razie zmniejszenia zakresu robót w roku bieżącym, częściowego lub pełnego ich wstrzymania, lub braku możliwości wykorzystania przez wykonawcę zwiezionych materiałów, strony regulują rozliczenia z zaliczek w sposób następujący:

odnośnie wartości /według cennika z zaliczenia wydat-

ków na transport i magazynowanie/ wszystkich miejscowych sypkich materiałów /wapno, piasek, żwir, szaber, tłuczeń i t.p./, już zwiezionych przez wykonawcę na plac budowy i zbędnych do wykonania reszty robót, gdy transport tych materiałów na inną budowę jest gospodarczo nieuzasadniony; rozrachunki dotyczące części zaliczki odracza się do czasu zużytkowania tych materiałów do robót lub do zakończenia przez strony rozrachunku z danej budowy.

Zwiezione przez wykonawcę lub przygotowane na placu dla części robót, a niepotrzebne mu dla innych robót, metalowe, żelbetowe i inne konstrukcje /oprócz niezebranych w warsztatach elementów, bloków i narzędzi do robót sanitarno-technicznych/, opłacone przez zleceniodawcę - wykonawca przekazuje zleceniodawcy.

Konstrukcje, opłacone przez wykonawcę, przekazuje się zleceniodawcy, który zwraca ich wartość.

Wszystkie inne materiały, otrzymane przez wykonawcę ze środków, wydzielonych na daną budowę, dla zaniechanych robót powinien wykonawca zużytkować na innych budowach. W tych przypadkach termin umorzenia odnośnej części zaliczki przedłuża się na podstawie porozumienia stron.

Zleceniodawca opłaca wykonawcy wydatki, związane z przerzutem materiałów zbędnych na inną budowę, jak również na inne obiekty budowy na terenach zleceniodawcy.

Strony obowiązane są w terminie 5-dniowym po podpisaniu umowy delegować osoby, upoważnione do podpisywania aktów odbioru robót, jak również innych aktów, będących podstawą rozrachunków /przestoje z winy zleceniodawcy, zlecenia na dodatkowe roboty i in./.

Za przekazanie wartości materialne i usługi, świadczone wykonawcy, zleceniodawca obowiązany jest co najmniej raz w miesiącu przedstawiać mu rachunki do opłacenia przez bank.

Przy ustalaniu "Specjalnych warunków" strony powinny uwzględnić:

1/ Przy dostawie materiałów, na które środki przydzielane są bezpośrednio wykonawcy, przy przekazywaniu innych materiałów przez zleceniodawcę strony obowiązane są regulować fak-

tury według obowiązujących cen cennikowych.

Przy przekazywaniu wykonawczym organizacjom budów, prowadzonych sposobem gospodarczym, materiały, opał, furaz, odzież specjalna, jak również należące do środków obrotowych tymczasowo urządzenia i maszyny, instrumenty, drobny inwentarz, urządzenia, pomieszczenia hotelowe i służb kulturalno-bytowych przekazywane są wykonawczym organizacjom budowlanym nieodpłatnie w granicach ustalonych dla nich normatywów środków obrotowych, doliczonych do sumy umowy o wykonawstwo.

Koszt wymienionych wyżej wartości, przewyższający normatyw, ustala się w granicach 10% programu budowlanego dla danego roku, jako zaliczka zlecciodawcy na zwózkę materiałów, a dla pozostałej sumy /powyżej 10%/ - jako zaliczka zlecciodawcy, podlegająca spłacie w terminach, ustalonych w porozumieniu stron, lecz nie później, jak w ciągu 3 miesięcy od czasu przekazania.

Materiały /podstawowe i pomocnicze/, opał i pasza wyceniane są przy przekazywaniu według obowiązujących cen wolnorynkowych, z zaliczeniem wydatków na dowóz tych materiałów na budowę i ich przechowanie do chwili przekazania, a tymczasowe urządzenia, zagospodarowanie pomieszczeń hotelowych i służb kulturalno-bytowych, instrumenty, odzież specjalna, drobny inwentarz na składzie oceniane są według wartości bilansowych.^{x/}

2. Zlecciodawca ma prawo zwracać wykonawcy wydatki za przejazd robotników, personelu inżynieryjno-technicznego i urzędników do miejsca roboty w przypadkach, gdy oddane do jego dyspozycji, zgodnie z art.14 "Przepisów o umowie o wykonawstwo w zakresie budownictwa", pomieszczenia znajdują się w odległości ponad 3 klm. od robót budowlanych i jedynie na podstawie decyzji Rządu.

W razie, gdy zlecciodawca z różnych powodów nie może zapewnić w swoich tytułach budowy niezbędnej powierzchni mieszkalnej, a wykonawca zmuszony jest ponieść dodatkowe wydatki, związane z przystosowaniem budynków do czasowego zamieszkania lub z wynajęciem powierzchni mieszkalnej w innym miejscu - pokrycia tych wydatków przez zlecciodawcę dokonuje się tylko za zezwoleniem Rządu.

----- Jeżeli wykonawca przewidział w podstawowych tytułach

x/ Uchwała RKL ZSRR z dnia 3.X.1936 Nr 1785 /ZP 1936 Nr 54, str.430/

lub w tytułach do III części kosztorysu generalnego niezbędną dla wykonawcy budowę powierzchni mieszkalnej, lecz w terminach, ustalonych umową, nie przekazał tej powierzchni do tymczasowego użytkowania /dzierżawy/ - wykonawca ma prawo ściągnąć od zleceni dawcy straty w trybie części I art. 56 "Przepisów o umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa".

W tych przypadkach wydatki, spowodowane wynajęciem pomieszczeń dla robotników i urzędników u osób prywatnych, określano się, jako różnica między kosztem wynajmu pomieszczeń i komornem, opłacanym przez robotników i urzędników, przy czym koszt wynajęcia musi być obliczony według stawek miejscowych Rad z nadwyżką, nie większą od 20%, zgodnie z postanowieniem OKW i RKL ZSRR z dnia 17 października 1937 r. /SB ZSRR 1937 r. Nr 69, str. 314/

Zgodnie ze wspomnianym wyżej art. 14 "Przepisów o umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa" ministrowie mają prawo zezwalać wykonawczym organizacjom budowlanym na kumulowanie środków, przeznaczonych dla szeregu czasowych pomieszczeń, na budowę pomieszczeń typu stałego dla robotników i personelu inżynieryjno-technicznego.

Mając takie zezwolenia, zleconiodawca obowiązany jest wypełnić formalności, związane z przekazaniem ze swego planu do planu wykonawcy odpowiednich środków według III części kosztorysu generalnego.

Donoż robotników i urzędników do miejsca pracy¹ z powrotem transportem samochodowym organizacji budowlanej może odbywać się bezpłatnie lub za opłatą, ustaloną na podstawie stawek, pobieranych przez organa komunalne za przejazd autobusem w stosownej odległości. Różnica między kosztem transportu i opłatą za przejazd zaliczana jest na rachunek kosztów ogólnych organizacji budowlanej, gdyż wykaz wydatków, dotyczących kosztów ogólnych, przewiduje wydatki na przejazd robotników do miejsca pracy, przy odległości zamieszkania od placu budowy. Dodatków do płacy zarobkowej robotników, personelu inżynieryjno-technicznego i urzędników na przejazd do miejsca pracy wypłacać nie wolno.

3. Wydatki, związane z organizowaniem worbunku robotników w przypadkach, gdy dokonuje go bezpośrednio organizacja bu-

budowlana, a nie Ministerstwo Rezerw Roboczych, jak również i wydatki na przeniesienie robotników oraz zmianę miejsca /bazy/ organizacji budowlanej pokrywa zleceniodawca tylko w razie zezwolenia Rządu.

W tym przypadku zleceniodawca pokrywa rzeczywiste wydatki, potwierdzone zaświadczeniem buchalteryjnym, w granicach obowiązujących norm /jednorazowy zwrot kosztów, dieta, koszt przejazdu, przewóz bagażu/, z odliczeniem sum, przewidzianych kosztami ogólnymi organizacji wykonawczej, na werbunek siły roboczej /przykładowo ca 0,60-0,65% od zakresu robót budowlano-montażowych danego roku/.

Do zakresu robót wydatki te nie są wliczane.

Wypłata jednorazowych zasiłków robotnikom, angażowanym w drodze zorganizowanego werbunku, przy ponownym zawarciu umowy, może być dokonana tylko na mocy zezwolenia Rządu.

4. Finansowanie wydatków, związanych z wypróbowaniem instalacji, zgodnie z p.19 części ogólnej obowiązującego cennika montażu urządzeń, opracowanego przez komisariaty ludowe w wykonaniu postanowienia RKL ZSRR z dnia 26 lutego 1938 r., Nr 233 /art"10, p."b" rozdziału II "dotyczący kosztorysów"/ dokonywane jest ze środków eksploatacyjnych przedsiębiorstwa.

5. Przy zaniechaniu lub wstrzymaniu budowy poszczególnych obiektów zleceniodawca obowiązany jest przyjąć na zasadzie aktu od wykonawcy i opłacić rzeczywiście wykonane roboty, niezależnie od stopnia ich gotowości, w tej liczbie i niezakończoną budowę zakładu.

6. Środki na budowę tymczasowych budynków i budowli z III części kosztorysu generalnego wykorzystane są w tym samym trybie, jak środki na budowę obiektów stałych. Wnoszone przez wykonawcę na poczet tych środków tymczasowe budynki i budowle w zakresie niezbędnym wykonawcy dla wykończenia przyjętych przez niego robót zgodnie z umową o wykonawstwo przekazywane są wykonawcy tylko w dzierżawę, zgodnie z art.13 "Przepisów o umowie o wykonawstwo w zakresie budownictwa".

Natomiast środki, przewidziane w III części kosztorysu generalnego, na nabycie maszyn budowlanych, transportu, inwentarza budowlanego i majątku w części, odnoszącej się do robót

zleconych, włączone są do planu głównego zarządu-wykonawcy przy odpowiedniej zmianie planu głównego zarządu-zlecceniodawcy.

W razie, gdy przekazania środków dokonano w połowie roku, ministerstwo-zlecceniodawcy, przekazując odpowiednie limity, dotyczące rocznego planu robót kapitalnych, obowiązane jest jednocześnie przekazać wykonawcy i kwartalne limity. Jeżeli wykonawca należy do resortu innego ministerstwa, to jako źródła finansowania powinny być przekazane tylko dotacje budżetowe.

Po otrzymaniu zawiadomienia Ministerstwo Finansów wnosi zmiany do planów finansowania ministerstwa-zlecceniodawcy i ministerstwa-wykonawcy, oraz zawiadania o tych zmianach bank, finansujący dane ministerstwa.

W przypadku niezgodności między kierownikiem budującego się /czynnego/ przedsiębiorstwa i wykonawczą organizacją, dotyczącej rozmiaru środków, podlegających przekazaniu organizacji wykonawczej według III części kosztorysu generalnego - sprawę rozstrzygają ministerstwa zlecceniodawcy i wykonawcy.

Przekazanie środków na rachunek III części kosztorysu generalnego może mieć miejsce w trybie finansowania robót przygotowawczych i do czasu zatwierdzenia kosztorysu generalnego.

W razie, gdy środki z III części kosztorysu generalnego nie były przekazane z planu zarządu głównego zlecceniodawcy do planu głównego zarządu - wykonawcy, a maszyny budowlane, transport i inny majątek były nabyte przez zlecceniodawcę bezpośrednio na rachunek tych środków - zlecceniodawca obowiązany jest nieodpłatnie przekazać odnośne wartości majątkowe wykonawcy.

7. Wielkość odpisów amortyzacyjnych, dotyczących tymczasowych budowli, przekazywanych przez zlecceniodawców w dzierżawę wykonawcom, określona jest w oparciu o techniczny termin eksploatacji budowli, a opłata dzierżawna wnoszona jest w wysokości amortyzacji.

Zgodnie z wyjaśnieniem zarządu technicznego Ministerstwa Budownictwa Przedsiębiorstw Przemysłu Ciężkiego z dnia 8 maja 1948 r. Nr 30101, tymczasowe budowle w zależności od wielkości odpisów amortyzacyjnych dzielą się na trzy grupy:

Pierwsza grupa - tymczasowe budowle o charakterze przemysłowym

tymczasowe elektrownie i kotłownie, urządzenia pomocnicze, place budowlane, budynki w kamieniołomach, tymczasowa parowozownia, garaże, stajnie.

Druga grupa - tymczasowe budowle o charakterze kulturalno-bytowa i komunalnym dla obsługi robotników budowlanych /domy mieszkalne i baraki, stołówki, kluby, świetlice i in./.

Trzecia grupa - tymczasowe budowle o pomocniczym charakterze /tory i drogi, przewody tymczasowego zaopatrzenia w energię i wodę i in./, budowane dla przedsiębiorstwa robót budowlano-montażowych.

Organizacje Ministerstwa Budownictwa Przedsiębiorstw Przemysłu Ciężkiego powinny wypłacać zleceniodawcom za tymczasowe budynki i budowle pierwszej i drugiej grupy, wzniesione na rachunek zleceniodawcy i przekazane w dzierżawę organizacjom budowlanym - opłatę dzierżawną w ramach następujących norm odpisów amortyzacyjnych:

- odnośnie tymczasowych budowli, zaliczonych do trzeciej grupy, przekazanych do użytku organizacji budowlanych, wypłacają one zleceniodawcom opłaty dzierżawne w wysokości odpisów amortyzacyjnych, już uwzględnionych przez zleceniodawcę przy odpowiednich kalkulacjach kosztów transportu, energii elektrycznej, wody, pary i t.p.

- odnośnie budynków i budowli, które stały się niezdatne do użytku wskutek właściwości konstrukcyjnych przed terminem ukończenia budowy, powinien być sporządzony akt z podpisami przedstawicieli stron, jako podstawa do wstrzymania opłaty dzierżawnej.

8. Wydatki, związane z wywozem gruzu budowlanego, powstałego w trakcie robót budowlano-montażowych, określane są normatywami "b" "Narkontiażproma" według rozliczenia: 0,016 m³ gruzu na 1 m³ budynków mieszkalnych i administracyjnych i 0,012 m³ gruzu na 1 m³ budynków przemysłowych i pokrywane są przez zleceniodawcę na rachunek sum określonych rozdziałem X kosztorysów generalnych.

Wydatki na wywóz gruzu, powstałego z rozbiórki budynków i budowli, włączane są do kosztorysu na podstawie wstępnego obmiaru zaprojektowanych zwałów i również opłacane na rachunek zleceniodawcy.

Typ budynku	Normy odpisów amortyzacyjnych w %		
	przy pracy przedsiębiorstwa: na jedną zmianą	na dwie zmiany	na trzy zmiany

Budynki produkcyjne			
/typu normalnego/:			
a/ kamienne, betonowe, żelbetowe	2,25	2,6	2,7
b/ mieszane	3,4	3,9	4,1
c/ drewniane	4,5	5,2	5,4
Budynki produkcyjne			
/typu lżejszego/:			
a/ kamienne, betonowe, żelbetowe	2,75	3,2	3,25
b/ mieszane	4,0	4,7	4,8
c/ drewniane	5,4	6,2	6,5
Budynki nie służące ce- lom produkcyjnym /typu normalnego/ :... ..			
niezależnie od zmienowości			
a/ kamienne, betonowe, żelbetowe		2,0	
b/ mieszane		3,0	
c/ drewniane		4,0	
d/ gipsowe i z ubitej gliny		7,0	
Budynki, nie służące ce- lom produkcyjnym /typu lżejszego/:			
a/ kamienne, betonowe, żelbetowe		2,5	
b/ mieszane		3,5	
c/ drewniane		4,75	
d/ gipsowe i z ubitej gliny		7,0	

Wywóz gruzu z działek, wyznaczonych pod nowe zabudowa-
nia, przeprowadzany jest przez wykonawcę na poczet rozdziału
II części I kosztorysów generalnych.

Wywóz gruzu, powstałego na placach czynnych przedsię-
biorstw, do momentu rozpoczęcia robót, po rozszerzeniu i od-
budowie tych przedsiębiorstw, odbywa się na rachunek podstawo-

wej czynności przedsiębiorstw, a nie na rachunek inwestycji.

9. Na podstawie rozporządzenia Prezydium Rady Najwyższej ZSRR z dnia 10 kwietnia 1942 r. "O miejscowych podatkach i opłatach" domy mieszkalne /z obsługującymi je budynkami pomocniczymi/ państwowych, spółdzielczych i społecznych urzędów obciążone są podatkiem budowlanym w wysokości 0,5% od wartości budowli, a pozostałe budowle - w wysokości 1% ich wartości /art.9 rozporz./

Na mocy tego rozporządzenia ściągana jest renta gruntowa od zabudowanej i niezabudowanej ziemi, pozostawionej do bezterminowego użytkowania przedsiębiorstwom, organizacjom i urzędom.

Stawki renty gruntowej ustalane są zależnie od klasy osiedla i wahają się w granicach od 4 kop./VI klasa/ do 18 kop./I klasa/ za 1 m². Podatek od budowy i renta gruntowa, będące wpływami budżetu, nie są podstawowym elementem opłaty dzierżawnej za budowle i powinny być opłacane oddzielnie.

Wznoszone na terenie nowozabudowywanym budynki pomocnicze, obsługujące wyłącznie budowę, zwolnione są od podatku budowlanego do czasu przekazania ich do użytkowania /do bilansu podstawowej czynności/ /art.5 rozporządzenia/.

Grunty, obsługujące budowę, zwolnione są od podatku budowlanego i od opłat renty gruntowej /patrz art.19 rozporządzenia/.

Jeżeli przed całkowitym zakończeniem budowy część przedsiębiorstwa rozpoczęła produkcję przemysłową, to renta gruntowa pobierana jest tylko od części terenu, którą zajmuje produkująca część przedsiębiorstwa /patrz art.20 rozporządzenia, cz.III/.

Organizacje wykonawcze powinny opłacać podatek od budowy i rentę gruntową tylko od budów pozostających na ich bilansie lub przez nich dzierżawionych oraz rentę gruntową od gruntów, przeznaczonych dla organizacji wykonawczej do jej własnego budownictwa.

10. Planowanie nakładów inwestycyjnych urzeczywistnia się w przekroju branżowym, wobec czego rezultaty nakładów inwestycyjnych dla danej gałęzi /ministerstwa, resortu/ powinny

znalozć odbicie w produkcji tej gałęzi w formie przyrostu środków trwałych.

Dlatego częściowy udział przedsiębiorstwa /organizacji/ jednego ministerstwa /resortu/ w inwestycjach przedsiębiorstwa /organizacji/ drugiego ministerstwa /resortu/ nawet na poczet III części kosztorysu generalnego dopuszczalny jest /z wyjątkami niżej podanymi/ za zezwoleniem Rządu na częściowy udział /wspólna budowa, nadbudowa/. Odrębnego zezwolenia Rządu nie wymaga się dla częściowego udziału w budowie międzykołchozowych elektrowni /w tych przypadkach środki trwałe mają odbicie w bilansach przedsiębiorstw i kołchozów, proporcjonalnie do ich udziału/.

Nie jest wymagane specjalne zezwolenie Rządu na budowę udziałowych domów mieszkalnych, klubów, domów wypoczynkowych, sanatoriów, przedszkoli, żłobków na rachunek środków funduszu naczelnika organizacji budowlano-montażowej /dyrektora przedsiębiorstwa/x/.

11. Finansowanie nakładów na przystosowanie pomieszczeń /prócz remontu/ w dzierżawionych budynkach może być dokonywane - zgodnie z wyjaśnieniem biura budżetowego Ministerstwa Finansów ZSRR z dnia 9 czerwca 1947 r. Nr 151a0 - na poczet sum, przeznaczonych na podlimitowe inwestycje, jeżeli zezwolenie na te wydatki zostało formalnie udzielone w trybie postanowienia RKL ZSRR z dnia 15 lutego 1936 r. Nr 254 "O trybie przekazywania państwowych przedsiębiorstw, budynków i budowli" /ZU 1936 r., Nr 11, str.93/.

Postanowienie /art.3/ przewiduje:

- że budynki i budowle, których wartość nie przekracza 1 mil. rubli, mogą być przekazywane przez jeden resort /ministerstwo/ ZSRR drugiemu zgodnie z decyzją kierowników obu resortów. Budynki, podległe ministerstwu ZSRR mogą być przekazane republikańskiem lub lokalnym ^{resortom} i na odwrót - na podstawie rozporządzenia kierownika resortu ZSRR i Rady Ministrów republiki związkowej według przynależności;

x/ Instrukcja Ministerstwa Finansów ZSRR, zatwierdzona uchwałą Rady Ministrów ZSRR z dnia 10 maja 1947 r.

- że budynki i budowle, których wartość nie przekracza 1 mil. rubli, mogą być przekazywane przez jeden resort republiki związkowej drugiemu - zgodnie z decyzją kierowników obu resortów. Podległe ministerstwu ZSRR budynki mogą być przekazywane władzom lokalnym i na odwrót - na podstawie rozporządzenia kierownika resortu ZSRR i krajowego /obwodowego/ komitetu wykonawczego lub Rady Ministrów autonomicznej republiki według przynależności.

To znaczy, że nakłady inwestycyjne na dzierżawione środki trwałe mogą bez specjalnego zezwolenia Rządu być kierowane tylko na przysposobienie /zmianę urządzeń/ pomieszczeń - w granicach nie wyżej 1 mil. rubli pod warunkiem posiadania zarządzeń kompetencyjnych co do rozmiaru inwestycji.

Przeprowadzenie bez zgody Rządu remontu na poczet wkładów inwestycyjnych w dzierżawionych środkach trwałych jest zabronione.

12. Zarządzenie CKW¹RKL ZSRR z dnia 29 kwietnia 1935 r. ustala, że państwowe przedsiębiorstwa, budynki i budowle nie mogą być sprzedawane i nabywane odpłatnie przez organa państwowe; mogą one być jedynie przekazywane przez jeden organ drugiemu^{x/}.

Zarządzeniem RKL ZSRR z dnia 15 lutego 1935 r.^{xx/} "O trybie przekazywania państwowych przedsiębiorstw, gmachów i budowli" został określony tryb nieodpłatnego przekazywania przemysłowych, transportowych, rolniczych, handlowych i innych przedsiębiorstw, jak też gmachów i budowli, związanych podstawowo z tymi przedsiębiorstwami.

Sprzedaż tymczasowych budowli przez zleconiodawcę wykonawcy lub innej organizacji jest również zabronione.

Ten tryb nie obejmuje tymczasowych małych /nie objętych tytułami/ budowli i urządzeń, obsługujących budownictwo /biura prowadzących roboty, szopy, stróżówki i t.p./, wzniesionych na rachunek kosztów ogólnych budowy i dlatego nie wliczanych do środków trwałych organizacji wykonawczych.

Tego rodzaju tymczasowe budowle, należące do organizacji wykonawczej, mogą być sprzedawane według wartości bilansowej po odliczeniu zużycia.

x/ ZU 1935 r. Nr 23, art. 221

xx/ ZU 1935 r. Nr 11, art. 93

Domy miejskie według art. 22 kodeksu cywilnego RSFSR i w odpowiednich artykułach cywilnych kodeksów republik związkowych, jak również w zarządzeniach RKL ZSRR z dnia 15 lutego 1936 r., nazwane dla odróżnienia od gmachów i budowli budynkami /"budynki municypalne" lub należące do Rad miejscowych/ mogą być przekazywane jedynie w przypadkach wyznaczenia ich terenów pod zabudowę lub w trybie przekazania gruntu dla potrzeb państwowych i społecznych /patrz p. "V", str. 3 zarządzenia RKL ZSRR z dnia 15 lutego 1936 r./.

W pozostałych przypadkach przekazywanie domów Rad miejscowych przedsiębiorstwom, urzędom i organizacjom, w tej liczbie zleconiodawcom i organizacjom wykonawczym, może być dokonywane tylko na mocy postanowienia /zarządzenia/ Rządu.

Postanowienia /zarządzenia/ Rządu nie są wymagane w przypadkach, gdy domy miejscowych Rad przekazywane są do tymczasowego użytkowania państwowym urzędom, przedsiębiorstwom i organizacjom na podstawie umów dzierżawnych, z pozostawieniem domów w bilansie Rad miejscowych.

Wyjątek z tego prawa zrobiono dla domów miejskich, zburzonych w czasie działań wojennych.

Takie domy, przy szacunku ich stanu do 30% początkowej wartości, mogą być przekazywane przez Rady miejscowe urzędom, przedsiębiorstwom i organizacjom do odbudowy na prawach bezterminowego użytkowania /przy wartości stanu budynku od 30% do 50% przekazanie dokonywane jest na warunkach dzierżawy, a przy wartości powyżej 50% początkowej - na prawach nadbudowy/.

13. W razie posiadania tytułu zezwolono, na podstawie zatwierdzonego założenia projektowego, w oparciu o kalkulację kosztorysową wydatków, na finansowanie przygotowania materiałów i zakup maszyn budowlanych w okresie robót przygotowawczych.

W tych przypadkach przygotowanie materiałów budowlanych dla budownictwa inwestycyjnego przy robotach przygotowawczych przez wykonawcę opłacane jest z rachunku zleconiodawcy na podstawie faktur za materiały i wydatki transportowe, akceptowanych przez organizację wykonawczą i zleconiodawcę.

Przekazywanie materiałów organizacji wykonawczej powinno być zatwierdzone formalnie przez zleconiodawcę za pokwitowaniem.

Ilość przygotowanych materiałów nie powinna przewyższać 1-2-miesięcznego zapotrzebowania budownictwa.

Przy zawarciu umowy o wykonawstwo na cały zakres robót materiały te przekazywane są wykonawcy i zaliczane na poczet należnej mu zaliczki. Przekazywanie urządzeń dokonywane jest według ogólnie ustalonego trybu.

14. Zgodnie z p.37 "Przepisów o umowie o wykonawstwo w zakresie budownictwa" czas trwania odbioru technicznie skomplikowanych obiektów powinien być określony umową stron.

Organizacje wykonawcze powinny w "Specjalnych warunkach" przewidzieć czas trwania odbioru tych obiektów.

Analogiczny punkt należy włączyć do "Specjalnych warunków" odnośnie innych obiektów /nieskomplikowanych technicznie/, mając na uwadze, że za wstrzymanie odbioru zakończonych obiektów budowlanych w trakcie odbioru w "Przepisach o umowie o wykonawstwo w zakresie budownictwa" sankcje nie są ustanowione. Organizacja wykonawcza w tych przypadkach ma możliwość egzekwowania rzeczywistych strat lub stosowania sankcji jedynie na podstawie umów /"Specjalne warunki"/ stron.

15. Zgodnie z postanowieniem CKW i RKL RSFSR z dnia 10 maja 1935 r. /ZU 1935 r., Nr 14, art.147/ nabycie przez państwowe urzędy i przedsiębiorstwa prywatnych budów, --jak też wzniesionych przez osoby prywatne na prawach zabudowy dopuszczalne jest po cenie, nie przewyższającej wartości inwentarzowej tych budów, a w miejscowościach, gdzie inwentaryzacji nie przeprowadzono - za cenę, nie przewyższającą kwoty ubezpieczenia.

Finansowanie kupna budów, należących do osób prywatnych, bank przeprowadza na podstawie zezwolenia Rządu w każdym poszczególnym przypadku.

16. Ogólna i roczna umowy o wykonawstwo powinny być sporządzone w trzech egzemplarzach: po jednym dla każdej ze stron i jednym dla banku finansującego.

Przedłożenie umowy bankowi finansującemu należy do obowiązków zleconiodawcy.

Do umowy generalnej, przedkładanej bankowi, należy dołączyć:

- spis obiektów budowlanych zgodnie z umową, termin rozpoczęcia i zakończenia robót, dotyczących podstawowych obiektów;
- porozumienie, dotyczące stanu, terminów, kolejności użytkowania oraz warunków wnoszenia opłat przez wykonawcę za urządzenia, usługi materialne i wykorzystanie środków trwałych zlecciodawcy;

specjalne warunki:

- odpis kosztorysu generalnego lub w odpowiednich przypadkach kalkulacji kosztorysowej albo kosztorysów dla oddzielnych obiektów z zaświadczeniem /według wzoru Nr 6/ o ich zatwierdzeniu i kolejności projektów.

Do rocznej umowy, przedłożonej bankowi, należy dołączyć:

- dane, dotyczące zakresu robót, które mają być wykonane dla każdego obiektu, z cenami jednostkowymi;
- harmonogram wykonania robót w danym roku;
- plan sfinansowania według kwartałów;
- odpis dokumentacji kosztorysowej z zaświadczeniem /według wzoru Nr 6/ o zatwierdzeniu dokumentacji projektowej, jeżeli budowa nie wykracza poza rok bieżący, a zatem nie jest generalną umową między stronami;

specjalne warunki.

W razie, gdy przy sprawdzaniu umów o wykonawstwo bank stwierdzi, że obiektów, przewidzianych w umowach, nie włączono do rocznego spisu tytułów: że nie mają należycie zatwierdzonej dokumentacji projektowo-kosztorysowej; nie mają prawnego odroczenia terminu jej przedłożenia, względnie zezwolenia Rządu na budowę bez projektów i kosztorysów, jak również gdy suma umowy przekracza wartość robót, ujętych rocznym spisem tytułów /wzór Nr 1/ - bank otwiera kredyt dla zlecciodawcy i opłaca rachunki wykonawców jedynie w odniesieniu do robót, włączonych do spisu obiektów, które posiadają dokumentację projektowo-kosztorysową i tylko w granicach zatwierdzonego rocznego spisu tytułów obiektów./wzór Nr 1/.

W razie stwierdzenia innych przekroczeń "Przepisów o umowach o wykonawstwo w zakresie budownictwa" bank, nie wstrzy-

mując finansowania i opłacania rachunków wykonawców za wykonane roboty, pozostawia zlecciodawcy maksimum 15 dni na wniesienie niezbędnych zmian /poprawek/.

Jeżeli umowa, zawarta przez strony, nie została przedłożona Prombankowi przez zlecciodawcę, to zgodnie z okólnikiem Prombanku z dnia 5 listopada 1946 r. może ją przedłożyć wykonawca.

17. Oprócz zdania odbioru zlecciodawcy przez wykonawcę wszystkich wykonanych zgodnie z umową robót, dotyczących każdego obiektu, którego budowę ukończono, dokonywany jest oddzielny odbiór wybudowanych zakładów i budowli dla eksploatacji^{x/}.

Odbiór przedsiębiorstw, których wartość kosztorysowa oddzielnie zakładów ministerstw, wchodzących w skład byłego Narkomatu ciężkiego przemysłu i Ministerstwa Kolei, nie jest niższa od 50 mil. rubli, a w odniesieniu do zakładów innych ministerstw - nie niższa od 25 mil. rubli względnie gdy projektowana roczna produkcja nie jest niższa od 35 mil. rubli, jak również przedsiębiorstw, wskazanych postanowieniem Rządu - przeprowadzany jest przez komisje, wyznaczone przez Radę Ministrów ZSRR.

Odbiór pozostałych przedsiębiorstw, nie podlegających odbiorowi przez rządowe komisje, przeprowadzany jest przez komisje właściwych ministerstw /resortów/. W skład ich wchodzi przedstawiciele republikańskich obwodowych /krajowych/ organizacji oraz właściwego banku finansującego.

Decyzję o gotowości przedsiębiorstwa do odbioru wydaje komisja na podstawie analizy stopnia zakończenia budowlanych i montażowych robót, wewnątrz-zakładowego transportu i o stanie obsługi ze strony pomocniczych działów i transportu użytkowego.

Za gotowość przedsiębiorstwa /lub oddzielnych jego części/ do uruchomienia uważa się taką sytuację, gdy zainstalowane urządzenia pozwala na prowadzenie pełnej produkcji, włączonej do zadań przedsiębiorstwa lub jego poszczególnych działów.

W akcie odbiorczym komisji musi być dokładnie podano:

x/ Uchwała RKL ZSRR z dnia 17. VIII. 1952 Nr 1259 "O trybie odbioru nowowybudowanych zakładów i budowli oraz zezwolenia na oddanie ich do eksploatacji".

czy zakład jest gotów, czy komisja zezwala na uruchomienie bieżącej produkcji, jakość robót budowlano-montażowych, terminy wykonania oraz błędy i usterki, dopuszczalne na danej budowie.

Jeżeli zakład posiada niewielkie usterki, a komisja uzna za możliwe dokonanie odbioru, powinna wskazać w akcie odbiorczym te usterki i ustalić dokładnie terminy ich usunięcia.

W przypadku niegotowości zakładu do produkcji, komisja powinna przedstawić dokładnie umotywowaną opinię.

Reklamacje przeciw stwierdzonym przez rządową komisję usterekom lub terminom, wyznaczonym przez nią dla usunięcia braków lub przeciw opinii komisji, dotyczącej niezdatności zakładu do uruchomienia, ministerstwa /resorty/ powinny przedstawić nie później jak w ciągu dekady od dnia podpisania aktu.

Udział wykonawczej organizacji budowlano-montażowej w pracach komisji, związanych z odbiorem wybudowanego przez nią przedsiębiorstwa z reguły jest obowiązkowy.

Podany wyżej tryb rozciąga się również na odbiór budowy zakończonych poszczególnych działów i obiektów.

Nowowbudowane, odbudowane i przebudowywane mieszkalne i prywatne gmachy i budowle /o przeznaczeniu komunalno-bytowym, administracyjnym, publicznym, naukowym, medyczo-sanitarnym, szkolno-oświatowym, sportowym, widowiskowym, magazynowym i in./, roboty inwestycyjne, dotyczące zazielenienia i urządzeń w miastach, osadach robotniczych i kulturalnych ZPSZR podlegają odbiorowi przez specjalne komisje w składzie, złożonym z przedstawicieli: kontroli państwowego architektoniczno-budowlanego nadzoru /przewodniczący komisji/, gospodarki komunalnej, państwowej inspekcji sanitarnej, ochrony przeciwpożarowej, zlecającej i wykonawcy.

W miastach, osadach robotniczych i uzdrowiskowych, gdzie nie ma kontroli nadzoru architektoniczno-budowlanego, przewodniczącym komisji jest przedstawiciel władzowej Rady Delegatów Ludowych.

Do uczestniczenia w pracach komisji odbiorczej mogą być włączeni również przedstawiciele banku finansującego, nadzoru autorskiego architektonicznego i eksperci.

W komisjach, odbierających obiekty szczególnej wagi obowiązkowy jest udział autora projektu.

Komisja sporządza akt z dokonanego odbioru, który przedstawia według przynależności do zatwierdzenia komitetowi wykonawczemu Rady Delegatów Ludowych.

Zezwolenia na użytkowanie domów mieszkalnych; o zakończonej budowie, ogólnych gmachów i budowli wydają komitety wykonawcze po zatwierdzeniu aktów odbioru tych obiektów.

Za samowolne /bez właściwego zezwolenia/ zamieszkanie i oddanie do użytku domów mieszkalnych, ogólnych gmachów i budowli ponoszą odpowiedzialność karną osoby, prowadzące budowę.

Akty komisji odbiorczej mają specjalne znaczenie dla organizacji wykonawczych w świetle ustawy o premiowaniu kierowników i pracowników inżynieryjno-technicznych za wykonane w terminie i przedterminowo oddanie do użytku ważniejszych obiektów budowy, przewidzianych narodowym planem gospodarczym.

18. Niektóre elementy gmachów i budowli przez pewien okres po oddaniu do użytkowania wymagają poczynienia dodatkowych nakładów w związku z usunięciem defektów, wywoływanych fizyko-mechanicznymi, chemicznymi i innymi procesami, zachodzącymi w materiałach, detalach, konstrukcjach, połączeniach, węzłach i t.p. Te dodatkowe nakłady w związku z pierwszorocznym lub związanym z osiadaniem budynku remontem nie mają charakteru usterek, hamujących zdawanie przez organizację wykonawczą zleceńodawcy robót gotowych.

Srodki na prowadzenie pierwszorocznego /po osiądnięciu/ remontu w odnośnych przypadkach stanowią oddzielną pozycję kosztorysu generalnego /w kosztorysie budowy obiektu/ lub odnoszą się do rachunku podstawowej czynności uruchomionego obiektu /koszty produkcji/.

19. Ze sprawą pierwszorocznego remontu związane jest zagadnienie okresów próbnych dla specjalnych robót budowlano-montażowych i montażowych.

Okres próbny, niezbędny dla tych robót, których jakości nie można określić w momencie ich zakończenia i przy ogólnym akcie zdawczo-odbiorczym obiektu, ustala komisja.

Dla niektórych z tych robót /ogrzewanie, wentylacja, wodociąg, kanalizacja/ niezbędny jest również pierwszoroczny remont. Dla takiego rodzaju robót należy ustalić ściśle określone terminy ~~przebiegu~~ badań.

Terminy te nie mają wpływu na przedawnienie okresu wnoszenia reklamacji przez zleceniodawcę z powodu braków, stwierdzonych w oddanych budynkach i budowlach. Okres liczy się od dnia zdania-odbioru obiektu.

20. Inwentarz i rozrachunki zakończonej budowy powinny być likwidowane przez kierownika budowy w terminach, ustalanych przez ministerstwo, lecz nie później jak w 3 miesiące po odbiorze budowy przez rządową lub resortową komisję odbiorczą.

W tym celu kierownik zakończonej budowy ma obowiązek:

- przeprowadzić inwentaryzację wszystkich czasowych budowli, pomocniczych urządzeń, maszyn budowlanych i innego mienia budowlanego, wartości materialnych i rachunków budowy zakończonej,
- sprzedać, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa, maszyny budowlane, materiały niewykorzystane i inne wartości.
W przypadkach, gdy tymczasowe budowle, urządzenia pomocnicze i inne mienie budowlane budowy zakończonej przekazywane są nieodpłatnie, zgodnie z zarządzeniem Ministerstwa, innej budowie - przenieść wartość niezamortyzowanej części przekazywanego majątku na rachunek kosztorysu budowy, przejmującej to mienie;
- przeprowadzić wszystkie rozliczenia z dłużnikami i wierzycielami budowy;
- wszystkie wolne kwoty, pozostałe po zakończeniu likwidacji mienia i rozliczenia budowy, przekazać do dyspozycji ministerstwa celem skierowania ich na finansowanie innych inwestycji, przewidzianych w planie ministerstwa w odnośnym roku;
- sporządzić i przedstawić, według ustalonych przez Ministerstwo Finansów ZSRR wzorów, do zatwierdzenia ministerstwa /kopia dla banku finansującego inwestycje/ bilans zamknięcia i sprawozdanie finansowe z budowy.

Kierownik budowy jest również obowiązany po ukończeniu robót, nie później niż w 15 dni po odbiorze obiektu przez zlecceniodawcę, przeprowadzić końcowy rozrachunek ze zlecceniodawcą na podstawie cen jednostkowych zatwierdzonego kosztorysu, zakresu robót, określonego przy sporządzaniu rysunków roboczych i w granicach całkowitej wartości budowy według zatwierdzonego kosztorysu generalnego.

=====

